

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bul. Reg Ferdinand (József főherceg-ut) 4. Telefoa: 151. Sürgőnycim: Közlöny, Arad :: Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdona. Kiadása és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: Évente 1060, félévre 540, negyedévre 270, havonta 90 Lei. Külföldre havonta 50 Lejel több, :: Egyszeri szám 5 Lei. Vasárnap 6 Lei. :: (Bucurestiben 50 bani felár.) Hirdetések tarifa szerint. ::

XLVI. évfolyam, 91. szám * Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF * Csütörtök, 1931. április hó 23

A községtanácsok feloszlata

A belpolitikai élet eseményeit követő legújabb izgalmat az a hír keltette ország-szerte, hogy az új kormány mégis feloszlatja a parlamentet, sőt a községi tanácsokat is. Hogy ez a terv mit jelent, azt talán a minisztériumi hivatalosokból nem is lehet a maga teljes egészében elképzelni. Nem jelent sem többet, sem kevesebbet, minthogy az ország sok ezernyi városában és községében egyszerre csak megszűnik a közigazgatás működésének eddigi folytonossága, mert a régi községi tanácsokból ezuttal is kiűzik a régi politikai szellemet, hogy a községi tanácsokat az új kormányzat a maga politikai koncepciójának hasonlatosságára és az új kormány képére formálhassa át.

Az ilyen, ezer izgalommal járó és újabb mérhetetlen ellentéteket szító közigazgatási rendszerváltozásokhoz mi nem vagyunk hozzászokva Erdélyben. Hiszen már maga az a tény is, hogy a parlamentet feloszlatják, felkavarja az egész ország nyugalalmát. Ujra jön a pártviszály, a gyűlölködés és az osztályharc időszaka és a népek milliói, amelyek a világháború vértengere után a kedélyek nyugalalmát szomjazták és a legteljesebb béke állapotára áhítoznak, ma már újra aggódással néznek a választási események sorozatai és az ezekkel járó izgalom elé, amelyekből most újra, akaratlanul is kormányváltással kapcsolatos események részletnek mindnyájunkat. A kormányhoz közelálló körök a parlament tervbevetett feloszlata azzal indokolják, hogy habár Iorgával még meg tudna barátkozni a nemzeti-parasztpárt nagy többségéből álló mai parlament, de Argetoianu és Manoilescu már az első napon leszavaznák.

A községtanácsoknak egy konszolidált országban, amelynek ma már mi is nevezni óhajtjuk magunkat, főleg adminisztrációs munkát kell végezniük. A községek tanácsa a hatáskörük alá eső közösségek polgárainak jólétével, a községek adózási ügyeivel, a lakosság jólétét előmozdító intézmények létesítésével, fejlesztésével, a község szépítésével és anyagi ügyeinek rendbentartásával foglalkozik, de nem feladata résztvenni a nagy politikának áramlataiban és főleg pedig nem lehet hatásköre a választások előkészítése és azoknak lefolytatása.

Szinte azt mernők állítani, hogy amidőn ilyen módon hallgatolag a politikai küzdelmekbe belekényszerítik a községi tanácsokat, akkor egyet jelent ez azoknak demoralizálásával. A falusi birákat, a jegyzőket, a városi polgármestereket és ezek tisztviselőkarát hagyja már békén a pártpolitika. Hadd dolgozzanak ezek azzal a nyugodt érzéssel, hogy kormányok jönnek, kormányok mennek, de a polgárság sorsa, — amíg a községekben és a városokban az ő kezeik közé van letéve, — nem szenved semmiféle megrázkódtatást akkor sem, ha az egymás között küzdő politikai pártvezérek fel is váltják egymást a hatalom kormányán. A községek és a városok vezetőinek szíksége van egy olyan biztos folytonosságra a maguk munkájában, amely a konstruktív építőmunkát csak elősegíti, de meg nem zavarja. A politikát végezzék el a képviselők és a szenátorok, meg a prefektusok, de a politika romboló szele ne érintse a hadsereg, a rendőrség és a községek vezetőit. A politikai élet ingoványában pedig legyenek a községtanácsok azok a biztos sziklafokok, amelyeken a termelő munkára törekvő polgári élet minden körülmények között, lábát biztosan megvetelheti.

Éles harcot jósol a kormány a júniusi választásokra

Szász nemzetiségű lesz a kisebbségek alminisztere — Holnap dönt az uralkodó az új prefektusok kinevezése felett — A Mironescu-kormány eddigi pénzügyi politikáját fogja követni Iorga Miklós kabinetje is

Kérdéssé vált a kormányzóságok további fennmaradása

A belpolitikai helyzet előterében a kormány kialakulásának még mindig megoldásra váró problémái állanak. Ettől függetlenül azonban az egyes tárcák aktív miniszterei máris energikus kezekkel nyultak az ország gyeplő-

jébe és az egész kabinet fokozott munkával igyekszik mielőbbi maradéktalan ura lenni a helyzetnek. A belpolitikai élet legújabb frontalakulásairól szóló jelentéseinket bucuresti-i tudósítónk telefonjelentései szerint alább adjuk:

Bucurestiből jelentik: A kormányzóságok ügyével kapcsolatosan Iorga miniszterelnök érdekes határozatot hozott. A miniszterelnök úgy döntött, hogy a kormányzóságok benyújtott lemondását elfogadja, miután a kormányzóságok további existenciájú kérdéses. Iorga miniszterelnök elismerését fejezte ki a lemondott kormányzóságok eddigi kijelentett működésükért és kijelentette, hogy nagy öröme szolgálna, ha kormányát továbbra is támogatnák.

A prefektusok Iorga lakásán tanácskozásokat folytattak. Argetoianu, Muntean-Ramnit és Otescu megállapodtak azokban a rendszabályokban, amelyeket a kinevezéseknél szem előtt kell tartani. Minisztertanács fog dönteni a prefektusok végleges kinevezése felett.

Manoilescu és Argetoianu titokzatos megállapodásokat kötöttek

Az új kormány tagjai között már kitört az első konfliktus a parlament feloszlata kérdésében. Több miniszter arra az álláspont-ra helyezkedett, hogy a jelenlegi parlamenttel nem lehet kormányozni, mert az a nemzeti-parasztpárt főfészke. Iorga miniszterelnöknek az az álláspontja, hogy a kormánynak be kell mutatkozni a jelenlegi parlament előtt, mert a nemzeti-parasztpárt lojálisan fog viselkedni az új kormánnyal szemben. Amennyiben a parlament bizalmatlanságot szavazna az új kormánynak, úgy még mindig ráérnek választásokról tárgyalni.

Manoilescu és Argetoianu utolsó audienciájukon kifejtették az uralkodó előtt, hogy a parlament feloszlata esetén nem jönnének zavarba, miután bizonyos megállapodásokat kötöttek, amelynek révén megszerezhetnék maguknak a majoritást a törvényhozó testületben. Iorga miniszterelnök rosszalja, hogy a két miniszter a kormány többi tagjainak tudta nélkül tett közléseket az uralkodónak. A Lupta szerint Iorga miniszterelnök álláspontja fog győzedelmeskedni. Az Adeverul azonban úgy tudja, hogy a parlament feloszlata kerül és ebben az esetben a kormány június tizenötödikére írni ki az új választásokat. A kormány

nézete szerint a választásokon éles küzdelem várható.

A miniszterelnök egyebekben a választásokkal kapcsolatosan kijelentette, hogy nem a pártok, hanem az ideák és eszmék harcáról lesz szó. A Iorga-kormánynak egyéb nehézségei is vannak. A belügyminiszteri tárcá még mindig betöltetlenül áll. Iorga miniszterelnök még mindig Brătianu Gheorghe pártjával tárgyal, amennyiben sikerülne egyezséget létrehozni, úgy Vaitoianu tábornok kapná meg a belügyminiszteri tárcát. Másrészt Ducaval is folynak tárgyalások, miután a liberálisok törzspártjának Erdélyben és a Bánátságban kiépített pártszervezetei vannak, Iorganak, — mint ismeretes — egyetlen kiépített pártszervezete nincs a két országrészben, viszont csak szervezeten lehet az esetleges választásoknál felvenni a küzdelmet Goga és a nemzeti-parasztpárt ellen.

A király azon óhajának adott kifejezést, hogy az új kormány Mironescu gazdasági és pénzügyi politikáját folytassa. Politikai körökben máris felmerült a kérdés, hogy ezt az óhaját összeegyeztethetőnek tartja-e az új kormány a saját programjával?

Szász vezetésű államtitkárságot állít fel a kisebbségek, kormánybiztosságot a munkanélküliek számára Iorga

Nagy érdeklődésre tarthat igényt Iorga mai nyilatkozata, amit a kisebbségi alminiszterek körüli kombinációkkal kapcsolatosan tett. Kijelentete, hogy elhatározott szándéka a kisebbségi alminisztérium felállítása, amelyet szász vezető egyéniség irányítása alatt képzeti el. A szász alminiszter mellett azonban egy magyar és egy román államtitkár is működne.

Elmondta, hogy tárgyalat Brandsch Rudolfal, aki most elutazott Nagyszebenbe, hogy ott a hivatalos szász politikussal megbeszéléseket folytasson. Ami a magyar államtitkár ügyét illeti, megkönnyíti a dolgot az a körülmény, hogy dr. Bitay Árpád mégis kimozdult Gyulafehérvárról és Bucurestibe megérkezett, röviden már vele is tárgyal Iorga, az érdemleges tanácskozásokra azonban csak ezután kerül a sor. — Elhatározta Iorga azt is, hogy a miniszterelnökség hatáskörében kormánybiztosságot állít fel a munkanélküli problémák rendezése dolgában. A kormánybiztosságnak nemcsak az lenne a feladata, hogy elméleti megállapításokat tegyen, hanem gyakorlati megoldásokat is végre kell hajtania. A miniszterelnök már ki is jelölte a kormánybiztosság vezetőjét Comale professzor személyében.

Bitay Árpád dr. különben kijelentette, hogy eszelezes megbízatását mindenestre elfogadja. Jobban szeretne volna, ha a kultusz-államtitkárságot ajánlották volna fel neki mert szak tudása itt jobban érvényesülhetett volna.

Iorga ügylátszik, hosszabb uralomra rendezkedik be. Ezt bizonyítja az a körülmény, hogy intézkedéseket tett a közoktatásügyi mi-

nisztérium munkarendjének leegyszerűsítésére vonatkozólag. Manoilescu és Argetoianu is jevékenyen munkálkodnak minisztériumaikban. Argetoianu hosszas megbeszélést folytatott Anghelescuval, a Banca Nationala Kormányzójával és Auboin francia pénzügyi szakértővel a nagy kölcsön szétosztására vonatkozólag.

Politikai körök természetesen még mit-

dig érdeklí a parlament sorsa, amely még mindig eldöntetlen. A Viitorul értesülése szerint a parlamentet a jövő héten összehívják. Iorga és Argetoianu, környezetéből eredő hírek szerint

amennyiben a parlament nem hajlandó a kormány támogatására, úgy június 15-én új választások lesznek.

Titulescu bucuresti-i tartózkodásának még most sem szűnt meg a jelentősége. Titulescu a nemzeti-parasztpárttal újra tárgyal egy új platform ügyében, amely változatlanul a nagy koncentráció megteremtését célozza. Az Adeverul cikkben foglalkozik Titulescu kormányalakításának meggyorsulásával és bizalmas értesülések alapján intimításokat ad a kudarcáról. Titulescu azzal a tervvel jött haza, hogy a nemzeti egység kormányát hozza létre rosszabb esetben a nagy koalíció kabinetjét akarta megalakítani, kisebb koalícióról komoly for-

mában nem is tárgyalt. Titulescu és végül hajlandónak mutatkozott még a személyiségek kormányának megteremtésére is, csak hogy elősegítse a válság megoldását.

Délután három órakor minisztertanács volt, amelyen Argetoianu hosszabb pénzügyi expozét tartott és utána folyóügyeket tárgyaltak. Hírek szerint a minisztertanácson

összeállították a prefektusok listáját, a melyet holnap nyújtanak át a királynak

A berlini sajtó rokonszenvesen fogadta a kisebbségi alminiszterium létesítésének tervét és különösen azt, hogy annak élén német ember fog állani. A Tische Tageszeitung arról ír, hogy a király beváltja trónralépése alkalmával tett ígéreteit s az ország kisebbségeinek érdekét is szem előtt tartja. A „Germania“ a centurmpárt hivatalosa is örömeinek ad kifejezés és Brandsch kinevezésével kapcsolatosan melegen üdvözli Iorgát.

Apponyi Albert — gróf Tisza Istvánról

A nagyhirű magyar politikus nagyszabású emlékbeszédét mondott egykori politikai ellenfeléről a budapesti Tisza István Társaskör emlékünnepélyén

Budapestről jelentik: A Gellért-szálló nagytermében ma folyt le fényes küszöbök között a Tisza-emlékünnepély, amelyet a Tisza István Társaskör rendezett. A nagykonceptiójú politikai legnagyobb egykori ellenfele, Apponyi Albert gróf, a Tisza-serleggel kezében mondotta el ünnepi beszédét:

— Egész életemen át politikai ellenfele voltam gróf Tisza Istvánnak — mondotta gróf Apponyi. — Egyéniségének értékelésében azonban magyar és magyar ember között különbség nem lehet. Visszatekintve Tisza István politikai pályájának első idejére, ugyilatszott, mintha az ő munkássága-nagynevű apja, Tisza Kálmán politikájának folytatása lenne. De amit egyénisége mindjobban kidomborított, az feltünteti az eltérő vonásokat a két poli-

tikus között. Tisza Kálmán taktikus volt, fegyvere az ellenfél hibáinak kihasználása, irányja a célszerűség. Tisza István nagy egyénisége nem fért meg a politikai opportunitás szűk keretei között. Fegyvere a frontális támadás volt, de emellett nem kerülte el, sőt kereste a bizalmas érintkezést politikai ellenfeleivel. Tisza István sohasem iparkodott az ellenzék vezérfüleit eltávolítani a királytól, sőt ellenkezőleg, arra törekedett, hogy a királyi hatalmat ne foglalja le egy párt számára.

Tisza István országos választásai tiszták voltak, mert az erkölcsi elégtételt, az igazságot kereste. Ezeket az erényeket a politikai ellenfél talán jobban látta, mint a politikai barát. Törekvése mindig az volt, hogy az osztrák-magyar monarchia politikájában dön-

tő legyen a magyar befolyás. Főtörekvése a közjogi statusquo megvédése volt.

— Én a politikai ellenfél látószögéből nézem Tisza István pályafutását. Politikája sohasem volt kényelmes udvari politika. Emlékeztes még, amikor a bécsi körök elszörnyűködésére, az osztrák miniszterelnököt „előkelő idegen“-nek nevezte. Bécsben jobban gyűlölték és jobban félték tőle, mint bármelyik ellenzékőtől. Ő vitte keresztül a királynál, hogy Rákóczy Ferenc hamvait hazahozzzák.

— Miniszterségem első idejében — folytatta Apponyi gróf — bizalmatlanságot igyekeztek támasztani velem szemben protestáns magyar testvéreim. Tiszán fordult meg, hogy ez nem sikerült. Mereven elzárkózott minden ilyen akciótól. Szolidaritást nyilvánított velem, régi ellenfelével, mert elve volt és meggyőződése, hogy: a haza érdeke mindenképpen fenn van! Aztán jött idő, amikor ezt a hitét a heroizmusig vitte. Őt jelölték meg a háboru értelmi szerzőjének. Most tudjuk, hogy mindent elkövetett a háboru megakadályozására. Túrte szónéklül a vádakat, mert a haza érdekében nem akarta gyengíteni az egységet. Kalapot le! A világtörténelemben ilyen karakter kevés volt.

— Ugy érzem, — szölt befejezésül a nagytekintélyű magyar politikus, — mintha időzést nyertem volna a történelem ítélőszéke elé és mintha egy hang azt mondaná: tégy tanuvallomást gróf Tisza Istvánról! Azt hiszem, képes vagyok tanuvallomást tenni a nagy halotról. Nekünk egymással szemben nincs mit felednünk, nincs mit megbocsátanunk: Ez az ember igaz magyar ember volt, akinek emléke erőforrásul fog szolgálni minden kor minden nemzedékének számára.

Apponyi gróf beszédét több ízben viharos taps szakította félbe, majd annak végén a megjelentek lelkesen megtapsolták a kiváló államférfiut.

A nagyhatású emlékbeszédet a budapesti Studio helyszíni közvetítés útján leadta és így Apponyi Albert grófot sokan hallgatták Aradon is.

Az ember és a madár

Irta: BALÁZS FERENC.

Az embereknek a madarak iránti szeretete ősi eredetű. Hiszen a madaraknak élénk, ügyes, olykor igen keccs viselkedésük gyönyörű színezetük, kedélyüket felvidító bájos énekük, a szép s példás szeretetteljes családi életük, mindenkoron mély hatással vannak ránk. Egyes madarak meg a nemes tulajdonságukkal és végtelen hasznosságukkal az emberek részéről a legmélyebb tisztelőtet és megbecsülést váltják ki. Így pl. az egyiptomiak az Ibsz-t szent madárnak tartják, a magyar a füstifecskeket „isten madár“-nak nevezi.

A madarak tömegesebb része az emberek környezetében szeret élni, sőt nemelyek oly közelségbe kerülnek velünk, hogy szinte bejogadott családtagnak tekintjük. Hiszen iltessünk csak fát avagy bokrot, már ott terem a mi segítő jóbarátunk, a madár. De régi igazság az is, hogy azok, kik a virágokat és a madarakat szeretik, rosszlelkű emberek soha sem lesznek, mert a madarak iránti szeretet csak nemesen érző lelkek kiváltsága. Lássunk hát néhány ember-madár barátság példát: A földműves, midőn szánt, közvetlen nyomában lépked utána a vetési varjú és ugyancsak kapdossa az ekevasa által feltorgatott földből a cserebogár káros pajorjait. De ott serénykedik a barázdabillegető is, mert ő sem akar az eféle munkából kimaradni, tehát hihetetlen gyorsasággal szedi az apró bogárságot. A pacsirta csak későbbben áll be ügyenes munkásnak, a buján növő vetés művelésében bujkiáva szorgalmatoskodik a férgek pusztításában, olykor aztán felrepül a levegő magasabb rétegébe és az ő maga gyönyörűséges énekével a gazda fohászokodat is feljuttatja Istenhez. A füri csendesen firkoskodik, de annál nagyobb pitypatályojással adja tudtal a szarvanyak, hogy ő is itt van örököm és segítém! Tavaszabbra meg megfigyelő, csendes helyéről hirtelen lerepül az egrésző olv, hogy a gabonára kártékony mezei egetet nyakoncsipje. Az eresz alatt fészkelő fecskék meg gyorsrepülőcsükkkel és éleslátásuk segítségével az emberket és állatokat nyugtalanító, kizúzó s olykor veszedelmes legyek és röpöködő rovarok megszámlálhatatlan mennyiségét fogdoszák. A Hortobágyon a kut kávéja alatt a víztermerítő pásztortól pár arasznaira rakják fészkelket és etetik fiókáikat. Am a kertnek is megvannak a maga barátságos ingyen madármunkásai, persze csak ott, hol mindig szívesen fogadják, megbecsülik őket, a téli zord időben gondoskodik arról, hogy ők el ne pusztuljanak, ilyen helyeken se szeri, se száma, azoknak a hasznos madaraknak, amelyek a káros bogárságot, annak petéit és hernyóit s kukacait pusztítják. A télre iltmaradó cinkék, ökörszemek egész napon át szakadatlanul firkoskodik a fák kérgét és szedegetik a rovarpetéket, meg a hézagok s repedések mélyébe elrejtőzött rovarokat. Hasonló okból szlik le egyik mindig felfelé, ez a csuszka, majd a másik de csakis felfelé haladólág, ez meg a fakuszó, ez a két madár verseng, hogy mi-

nél több káros bogarat semmisítsenek meg. A tavasz beköszöntésével aztán megjönnek a mi kedves vendégmadaraink, hogy ők is segítségünkre lehessenek, ezek: a porzáták, a légykapók, a nyaktekeres és a fülemilék és telepednek a kertünk fáira és bokorjaiba. Előtte csak maguknak, de későbbben már a fészkeikben levő éhesen távozó kis fiókáknak hordják nagy buzgósággal a bogárságot. Még pedig jelentős mennyiségben, mert alapos megfigyelésekből tudjuk azt, hogy egy-egy ciké, midőn fiókái vannak, naponta 450—500-szor repül ki a fészkekből az élelmiszerrel véget. De alkalmas uton és módon azt is megállapították, hogy pl. egy ciké pár az ő utódaival együttesen évente elfogyasztanak 1 millió kétszázszáz rovarpetét vagy pedig ennek megfelelőleg 75 karm. súlyban rovar, vagy másként számítva 150.000 hernyót. Hát kell ennél fényesebb bizonyíték az ő értékes munkájukról, innen van az, hogy a gazdák, kertészek és a madárbarátok a rajongásig menőleg szeretik és védik a hasznos madarakat. Az erdészeknek a segítőtársa a már említettéken kívül a harkályok, kakuk, lappantyú, rigók stb. Ezek nélkül az erdők íai lombtalanok maradnának és idő előtt tönkremenének, mert a férgek a törzseket keresztül-kasul fúrkálják.

Midőnoda égbekiáltón barbár idő volt tehát az, amikor örült divathóbortból a nők kalapjaikon a sok gyönyörű és hasznos madarak preparált és kitömött tetemőivel tetszelgettek. Megvan örököm, hogy akkor csak Brazília kolibri madarából — a természetnek remek drágagyöngyéből — mintegy hatmillió esetét áldozatul. Az is feljegyeztetett, hogy csupán csak egy nőikálpal üzletnek kiútköz 400.000 pacsirta szárnyat és ezenkívül 32.000 rigót. De hány millió és millió más színes madarat pusztítottak még el, hogy minden „divatnak élő“ nő madaras kalapban járhasson.

Hogy ez a vandál madárgyilkolás a végtékig nem fajult el, azt Donna Christina spanyolországi régensnő nemeslelkű érzésének köszönhető, mert megalkottatta az első madárvédelmi törvényt, amely megtiltotta a madarak fogását.

Németországban is felhagytak később eme izléstelen barbár divattal, mert X város bölcse tanácsának radikális irányú ötlete támadt, mellyel csufosan nevetségessé és kigúnyolttá tették a nők izléstelen viseletét. Ugyanis egy nagy lovat sétáltattak a város utcáin le-fel, melynek a fejetején óriási terjedelmű női kalap le-fel, melynek a fejetején óriási terjedelmű női kalap le-fel, felszítve igen sokféle nevezetű pozitívában kitömött madárhullákkal. Ez aztán megadta a kegyelendőség, kimult a hóbortos divat és remélhető, hogy soha többé fel nem támad, a szép női fejek nem fognak többé tetszelegni az istentelen madárgyilkos szimbólumával.

A barbárság és vandalizmusnak égbekiáltó madárgyilkolása meg egy más téren is végezte ezt a diestelen hőhrémek és végzi... sajnos... még ma is, csak már igen szűk méretben. Ezt az emberi gyomor-kívánság irtózatossá hataha az „inyencség“ molochia

követelte és még követeli...; a mi Európa déli országainak madárevő népeire örök szegényfolt és bünténet marad fenn. Megdöbben minden jóérzésű ember, ha hallja, hogy volt idő, amikor P... városban egy év alatt 620.496 drb. apró madarat fogyasztottak el. Mig B... városban csak egy madárvadász alkalmából 423.792 drb. madár került a konyhára. M... városban meg három vadász három nap alatt éppen 14.000 füstifecske hálózott össze megevés céljából. Azt is tudjuk, hogy M... kikötőben egy alkalommal 8 millió élő füriet vándoroltak el, mely mind finom csemegeként került asztalra.

Magasfeszültségű villamármas hálóknak száz és százokra menő madarak maradtak holtan, hogy konzervek alakjában eljuttassa ki az „inyenc hiénákat“

De legyen elég a vérszomjas vadállatok is megsebezhető közvetlenségek felsorolásából, hála a nemzetközi madárvédelnek, melynek sikerült nagymértékben elérni azt, hogy a hasznos madarak „kereskedelmi cikket“ ne képezzenek többé.

Na de sajnos, van ám a magunk háza előtt is elég seponri valónk. Hiszen városunk egyik díszes terén minden vasárnap délután „madarászank“ számszámra árulják a hasznos madarakat; kapható ott tengelye, csiz, zöldike, kenderice, sármány, pinty, rigó, füri, pacsirta, fülemile és idészakonként más emelők is.

A madárvásár nyíltan történik, az ott posztoló rendőr, — ne mondjuk asszisztálása, hanem csak szemlétársa. De más sem akad ám, aki a törvényre hivatkozva, a madarakat elkoboztatná szabadon bocsátatná és a „madarász“ megbüntetné, de csak később, ha ujabban is merészelne hasznos madarat árulni. Mert jelenleg a dolog még úgy áll, hogy ők a szokás révén szolgálmi jogot nyertek s így némelyiknek eléggé jó jövedelmét hoz, noha az idén beállott munkanélküliség meglehetősen sok konkurrenzt állított be. Ha tulszigorosságunkból még engedünk, be kell még azt is ismernünk, hogy ők csak „büntársak“, hanem azok, akik a hasznos madarakat megveszik, aztán kalitkába zárlák és a rabmadártól zengzetes dalt is várnak, ezek a „notorius bűnösök, a modern madárpusztítók.“ Mert a példaszó azt mondja „ha nincs tő, nincs bökai“ Akik tehát a fenti nem épen hízoló titulusra nem vágyódnak, azok tartózkodjanak hasznos madarakat akár nyílt avagy titokban is venni. Akiknek meg a birtokukban van, tegyenek jót, eresszék szabadon, hadd éljen-örüljön a ragyogó, napfényes szabadvilág és segítsen nekünk. De aki nem tudna otthon madárdal nélkül lenni — ami másként dicsérendő érzés — ám tartson „kanári“ madarat, mert ez direkt szobamadár, de a többi „Égi szárnyasok“-nak a nagy természetben van a helyük és hazájuk!

Szeressük, védjük a hasznos madarakat, ne engedjük, hogy bárki is bántsa a madárfiókákat, mert jószágunkat meghalálják a káros bogárság pusztításával és gyönyörű énekükkel!

KILÉNYI EDWARD hangversenye a Kulturpalotában

ma, csütörtökön este 9 órakor.

világhírű zongoraművész Jegyek: 60-140 Lejig a Kulturpalota pénztáránál 10-12-4-6 óráig.

Kilencszeres halálbüntetésre, életfogytiglani fogságra és 15 évi fegyházra ítélték Kürten Pétert, a düsseldorfi rémet

»Példátlanul áll a per az emberiség történetében«, de példátlan az ítélete is — Kürten védője arra kérte az esküdteket, hogy mint gonosztevőt ítéljék el védecét, de ne mint emberi bestiát

Kürten Péter utolsó beszédében a zuglapokat tette felelőssé embertelen büneiért

Düsseldorfból jelentik: A Kürten-per ma a befejezés stádiumához érkezett. A szakértők még tegnap megtették jelentésüket és ma reggel a perbeszéd megkezdésével kezdődött a főtárgyalás. Mintegy 350 főnyi hallgatóság előtt kezdte meg beszédét Jansen ügyész, aki a következőket mondotta:

— Ez a per példátlanul áll az emberiség történetében. Ember még nem állt bírói előtt súlyosabb bűnökkel terhelt. A közönség féktelenül felizgult kedélye szinte lelletelenné tette az igazi tömeggyilkos megtalálását és csak a véletlennek köszönhető, hogy a zárvarban nem történt meg az a szerencsétlenség, hogy ártatlan embert ítélték el. Kétszáz ember állt a rendőrség előtt, akik magukat mind a düsseldorfi gyilkosnak mondták. A rendőrség 12 ezer figyelmeztető levelet kapott és míg a tömeggyilkos a nyomozással szemben csaknem passzívan viselkedett, a tömeghangulat volt az, amely önmaga bogozta, önmaga komplikálta a nyomozás fonálát, amely végül csaknem kibogozhatatlanná lett.

Az ügyész minden esetben előre megfontolt gyilkosságot látott. Utánna még Eich államügyvéd beszélt, majd dr. Wechner, hivatalból kirendelt védő tartotta meg védőbeszédét.

— Nem egyszer fordultak hozzám — mondotta a védő — azzal a kérdéssel, lehetséges-e, hogy még ilyen borzalmas büncselekmények védelmére is védőt rendelnek ki? Szinte emberfeletti munkát kellene a védőnek végeznie, hogy a nagyszámu büncselekményeket menteni tudja és én csak arra kérem az esküdteket, ha hisznek a vádlott beismerő vallomásának, akkor ügyjének azoknak a számainak is, amelyek a gyilkosság indokaira vonatkoznak. Tudom, hogy eljön az idő, amikor a világ egészen másképp látja az ilyen büncselekményeket, mint azok a székszuális szakértők, akiket itt tegnap meghallgattunk. Abban az időben, ha örökre internálják is a Kürten-féle büncösöket, de az életüket nem veszik el. Lehet, hogy örök börtön, lehet, hogy halál vár a vádlottra, de mégis egyet kérek: ne lássák benne a bestiát, nézzék benne azt, hogy neki is emberi arca van, ő is viseli az emberi természet, a vér súlyos keresztjét és ha halál ítélet hangzik el, adjanak neki erőt a halál elviselésére azzal, hogy nem mint bestiát, mint tudatos gonosztevőt müljön ki embertársal közül.

Ezután az utolsó szó jogán Kürten Péter kezdett beszélni. Lassan, megfontoltan, majd emelkedett hangon:

— Olyan büncselekményekkel vádolnak és olyanokat ismernek be, hogy meg se kíséreltem azoknak mentegetését. Amikor feleségemnek bevallottam mindazt, amit az utóbbi években tettem, már úgy éreztem, hogy meggyóu-

tam és megtisztultam. Az volt a célom, hogy szegény feleségem számára legalább biztosítom a fejemre kitűzött jutalmat. Amikor elmondtam rémtetteimet, feleségem összecsapta a kezét és azt mondotta:

— Az Isten szerelmére, meg kell szabadítanom az emberiséget ettől a rémtől!

— Bűnbe eséseimnek nem csekély mértékben voltak előidézői azok a zuglapok, amelyek most a leghangosabban kiáltanak halált a fejemre — folytatta Kürten.

Az elnök figyelmezteti Kürtent, hogy maradjon a tárgynál és ne legyen terjengős. Kürten bólint fejjel és folytatja:

— Aldozataimat őszintén sajnálom. De ne felejtsek el, hogy ezek olyan nők voltak, akik nemcsak a sötétben jöttek szívesen velem, hanem házasságot is reméltek. Ha lehet illeszmit, mégis arra kérem, aldozataim hozzátartozóit, hogy bocsássanak meg. Szívesen vállalom a halált. Borzalmas lesz az az idő, ami a kivégzésig el fog telni és én már régen, még mikor javában elkövettem a gyilkosságokat, sűrűn gondoltam arra a pszichikai állapotra, amely az ítélettől a halálig tartó időt kitölti. Ez most beteljesedik és én alávetem magam az emberi igazságszolgáltatásnak.

Ezután az esküdtek tanácskozássra vonultak vissza, majd az elnök kihirdette, hogy az esküdtek verdiktükben bűnösnek mondták a Kürtent kilenc rendbeli gyilkosság, kilenc rendbeli gyilkosság kísérlete és két rendbeli nemi erőszakban. Ezután a törvényszék kihirdette az ítéletet, amely szerint

Kürten Pétert kilenc rendbeli halálbüntetéssel sújtották, míg kilenc rendbeli gyilkossági kísérletért 15 évi fegyház össz-

büntetést kapott. Az ítélet ezenkívül mellékbüntetésként kimondja, hogy a vádlott életfogytiglan rendőri őrizet alatt marud, életfogytiglan hivatalvesztésben részesül és végül a bünygyi költségekben a vádlottat elmarasztalta.

Holnap, pénteken

a SELECT-mozgóban

Az
artista-világ leg-
szébb hangosfilmje

N **ÖRDÖG** **G**

Rendezte:
F. W. Murnau

A clown:
JOHN FERRAL

A démon:
MARY DUNCAN

Az aradi városi tisztviselők perében elhalasztotta döntését a Semmitőszék

A bírák egyikét, Hamangiu közben miniszterre nevezték ki — Junius hó 26-ára halasztották el a döntést

Bucurestiből jelentik: Részletesen foglalkoztunk annakidején a városi tisztviselők perével, amelyet — mint ismeretes — a város ellen indítottak. A legutolsó tárgyalás április 4-én volt, amikor Petrutiu Aron dr. aradi ügyvéd, a városi tisztviselők jogtanácsosa is Bucurestibe ut-

zott. Az április 4-én tartott tárgyaláson a hét tagból álló semmitőszéki tanács az ítélet kihirdetésének napját mára halasztotta el és ezért érthető nagy izgalommal vártak a városi tisztviselők a mai napot és bucuresti-i telefonjelentésünk beutásáig számosan keresték fel az Aradi Közlöny szerkesztőségét.

Az éjjeli órákban kaptuk a hírt, hogy a Legfelsőbb Semmitőszék a tárgyalás új megtartását junius 26-ra halasztotta el, mert a héttagu tanács egyik bírája, Hamangiu közben miniszter lett és így nem vehetett részt a tárgyaláson.

viszont a törvény úgy intézkedik, hogy az ítélet kimondására is csak az a teljes tanács jogosult, amely az ügyet tárgyalta.

Olcsó nap a SIMAY-fürdőben!

Minden héten **pénteken**, úgy nőknek, mint férfiaknak **minden fürdő** (gőz-, kád-, vizgyógy) **csak 30 lej**, II. osztályu kádfürdő **mindennap 30.— Lej.**

A vendéglősök országos szövetségével létesített megállapodás szerint

1 pohár rendes sör **8 lei**
világos sör

Színház — Irodalom — Művészet

Uccára juttatták Temesváron az aradi magyar színtársulatot

A német kulturégyesület egy orfeumnak a kezére játszotta át a színház épületét.

Temesvárról jelentik: Az aradi színtársulat az ünnepek óta Temesváron tart előadásokat. Temesváron éppen úgy, mint Aradon, román és német társulatok is igénybe veszik a színház épületét, ezek azonban jóelőre lefoglalják az épületet, hogy egymás előadásait ne zavarják. Temesváron a német társulatok részére a Deutscher Kulturverein szerzi meg a színházépületet, amely április hó 22., 23. és 24-re foglalta le a színházat. — Közben azonban változás állott be, ugyanis a Deutscher Kulturverein lemondott az áprilisi háromnapos bérletről s így a magyar társulat, műsorának összeállításakor, számbavette ezt a három napot is.

Az emellett három napon azonban a magyar színtársulat a szó legszorosabb értelmében az uccára került. Az történt ugyanis, hogy egy temesvári vállalkozó a bécsi Theater der Komiker-orfeumot hozta le Temesvárra. A vállalkozó értesült arról, hogy a német színészek nem veszik igénybe a hónap végén a színházat és addig fáradozott, míg a Kulturverein átengedte a színházat neki. Így azután a magyar társulat, mely biztos volt benne, hogy mivel a német kulturégyesület lemondott a háromnapos színházról, zavartalanul játszhatik a heten, kénytelen kivonulni a színházból. A Theater der Komiker először valamilyen más helyiségre akart felépülni, amely inkább neki való, mert műsorán nem színházba való számok szerepelnek. Nem furcsa, hogy ugyanakkor, amikor operaelőadásokra és a kórosvari Operának temesvári vendégszereplésére nincsen pénz, akkor egy ilyen tingu-tangu társulat negyezeröttszáz lej színházdíjért őrse ki a küzködő magyar színészek kezéből a kenyeret?

* Eftimiu Budapestre várják. Budapestről jelentik: Holnap este mutatják be a Fővárosi Operaszínházban Viktor Eftimiu, a híres román író „Prometheus” című színművét. A premiert a budapesti Színészszövetség rendezti. Az előadásnál megjelenik Viktor Eftimiu is, aki táviratban jelezte érkezését. A román követség testületileg részt vesz a premieren.

* Sauer Berthold dr. érdekes előadása. Az aradi Teozófiai Társaság helyiségében este kilenc órai kezdettel dr. Sauer Berthold érdekes, mindvégig lebilincselő előadást tartott. A termet zsúfolásig megtöltő közönség feszült érdeklődéssel figyelte az előadó fejtegetéseit és a temesvári vendég-előadót lelkes óvációban részesítette.

* Hogyan éljen a szívbeteg ember? Valósággal hézagpótló orvosi munka, amely gazdag tartalmával mindenkit felvilágosít a szívbetegségek mineműségéről és utasításokat ad arra vonatkozólag, hogy milyen életkeretek között kell élni a szívbeteg embernek. A harmadik kiadásban megjelent munkát Novák Rudolf és Társa adta ki kifogástalan kiállításban. Ára 2.60 pengő.

* A reumás bajok házi kezeléséről nagy-szerű szakmunkát irt dr. Engländer Árpád szakorvos. Ebből a munkából megtudhatjuk, hogy mi okozza a reumát és mik azok a lehetőségek, amelyekkel ettől a gyötrő bajtól meg lehet szabadulni. A mű használható és értékes voltát az igazolja legjobban, hogy már második kiadást ért el. A tanulmány Novák Rudolf és Társa kiadásában jelent meg, ára 2 pengő 60 fillér.

Kiváló
ujdonosságok
KERPEL könyvtárban.
Havi díj 40 Lei
A könyvek újak és tiszták.

Kilényi Edward egész szívét hozta el Arad közönségének

Rövid beszélgetés a fiatal művészzel — Siker, amelyre legszívesebben emlékeznek vissza — Ahol megsértették a zene szentségét — Az Aradra érkezett művész sikerei és tervei.

Liszt Magyar fantáziájának hangjal zsonganak körül az előszobában. A szobalány nem tud tagadni: igen, a művész megérkezett. . .

Komoly tekintetű, szürkeruhás fiatalember áll föl a zongora mellől.

— Halló Edward! — Köszöntöm. Üdvözlésemre szerényen elmosolyodik, de a szeme az komoly marad. Csendes, halkszavú fiatalember Kilényi Edward, akinek hatalmas sikerek jelölték meg magasbaívelő karrierjének állomásait. Németország, Hollandia, Magyarország zeneművészeti körei és muzikális közönsége őszinte érdeklődéssel figyelt fel ennek a nagyszerű, fiatal tehetségnek megnyilatkozására. Legutóbb a Budapesti Filharmonikusok hangversenyén aratott emlékezetes sikert. Az összes budapesti illusztrált lapok fényképét hozták és a legszebb dicséretes hangzottak el Kilényi Edward tiszta művészetet jelentő játékáról. Sikereiről nem szívesen beszél, úgy kell kicsalni belőle legérdekesebb momentumait, legszebb pillanatait fiatal művészi karrierjének. Németországi és hollandiai turnéjáról beszél:

— Én avattam fel Kasselben az új hangversenytermet. Háromezer ember szorongott a teremben. Beethoven „Esz-dur koncertjét” játszottam zenekari kísérettel. Az első tétel lejátszása után feldördült a taps . . . Csak később tudtam meg, hogy Németországban, ahol annyira szent a zene, hogy a legnagyobb illetlenségnek tartják tapsolni a tételek közben — milyen rendkívüli elismerést jelent ez! Ugyanis a hangverseny után bankettet rendeztek, ahol Kassel város polgármestere emelkedett szólásra. Ezeket mondta: „Bocsánatot kell kérnünk Kilényi Edwardtól, hogy a zene szentségét megsértettük, de nem tudunk ellentállni annak, hogy tetszésünknek ez alkalommal kifejezést adjunk!”

— Ez volt a legnagyobb elismerés, amit kaptam?

— Nem! A legbüszkébb akkor voltam, amikor Furtwaengler, a világhírű karmester elismerésével találkoztam. Magához hívatott téra. Tea után Chopin B-moll szonátáját játszottam el neki. Az első tétel után hátrapillantottam a vállamon keresztül: „Tovább játszom-e

vagy sem?” Tudtam, hogy most dől el, sikerült-e kivivnom a tetszését. Ezek voltak életem legnehezebb pillanatai . . . De Furtwaengler azonnal megszólalt: „Csak folytassa kérem!” . . . Végighallgatta az egész szonátát. Azután csak ennyit mondott: „Jövőre együtt játszunk a Berliini Filharmonikusokkal.” Ez volt a legnagyobb elismerés, amit kaptam . . . A szeme most felragyog. Egész arcán előmlik a visszaemlékezés, a művészete iránt való rajongás láza. Hiszen abban a korban van, amikor legjobban tud rajongani az ember: még nincsen husz éves . . .

— Mit szeret leginkább játszani? — kérdezem a pillanat hatása alatt.

— Beethoven és Chopin . . . A modernnek közül — Debussy és Liszt a kedvenceim. Mert hiszen Liszt megelőzte korát néhány évtizeddel . . .

Azután Shakespeare-ről beszél. Ő a kedvenc költője. Különbösen is a költőket szereti:

— Shakespearenek minden sora zenél . . . Bármily nyelven idézzék bármely sorát, megismerem a csengéséről. És Arany Jánost is . . .

— Egy elmaradhatatlan kérdést: Mik a tervei a jövő szezonra?

— A berlini filharmonikusokkal játszom együtt, azután áthajózom majd Newyorkba. Ott szintén a Filharmonikusok várnak, nemkülönben az apám is. Nála fogom tölteni a nyarat, valamelyik amerikai fürdőhelyen. A legnagyobb örömet az a hír okozta nekem, hogy a jövő szezonban az amerikai és európai rádióállomások kicserélik egymással műsoraikat. Így ha Európában játszom, Newyorkban élő apám is hallgathatja majd játékomat, viszont mesterem: Dohnányi Ernő amerikai sikereimnek is tanuja lehet. A rádióhoz érdekes élményem fűződik: a hamburgi zenekari hangversenyen való közreműködésem után behozták a művészszobába a mikrofont és interjút kellett adnom a közönség részére.

— Aradra mindig szívesen jövök ez természetesen. Otthon érzem magam, hiszen rokon kötelek fűznek Aradhoz. Az apám itt játszott először nyilvánosság előtt 13 éves korában az aradi Filharmonikusok hangversenyén, amely a Fehér Keresztben volt megtartva Zellner katonakarmester vezetésével. Szép élmény volt részemre, amikor ugyanaz az Unger vezényelte első aradi vendégszereplésem alkalmával a játékomban kísérő Filharmonikusokat, aki apámat bevezette a zeneművészet titkaiba annak idején. Valami áhitatos érzés fog el, valahányszor az aradi közönségnek játszom . . . Tudásom legjavát, egész szívemet akarom adni Aradon a játékomban, még inkább mint bárhol másutt . . . Ugy érzem, hogy az apám is figyel Aradra és a óceánon túlról is hallja a játékomat . . . Az ő nevére akarok itt dicsőséget hozni . . . Csányi Piroska.

ÖRDÖG

Tűzvész pusztított új a a Székelyföldön

Egy asszony gondatlansága miatt leégett az udvarhelymegyei Alsófalva — Száz-husz ház teljesen elhamvadt — A hatóságok vették gondjaikba a lakosságot

Székelyudvarhelyről jelentik: Borzalmas tűzvész pusztított tegnap este Udvarhely-megye Alsófalva községben. Tegnap este mintegy 10 óra tájban fellármázták a már alvó községet, hogy a falu egyik háza kigyulladt és az egész épület lángokban áll. A falu meglehetősen primitív tűzoltó-felszerelését azonnal a tűz színhelyére vitték és az egész falu lakosságának segítségével hozzádtak a veszélyes elem megfékezéséhez. A tűz oltása azonban nem sok eredménnyel járt, mert a falu egyrésze, mely teljesen faházakból állt, leégett. Az udvarhelyi, parajdi és szovátai tűzoltóság mevérezték a tűz rohamosan terjedt és egyik házat a másik után borította lángba. A faluban összesen 120 ház lett a tűz martaléka.

A borzalmas tűzkatasztrófánál, mint azt utólag jelentik, megrázó drámai jelenetek játszódtak le. A legtöbb család már mély álomban volt, amikor emberek sorra lárták az egyes

házakat és a családokat fellármázták. A családok elsősorban gyermekeiket igyekeztek biztonságba helyezni, mert amikor fellármázták a családokat a legtöbb helyen a tűz már a szomszédházak felett tombolt. A borzalmas tűzvésznek egy haldos áldozata is van, egy idősebb parasztasszony, aki valószínűleg mély álomban lehetett és amikor menekülni akart, az égő ház összeomlott felette. Az asszony megszenesedett hulláját a ház romjai alatt megtalálták. A tűz alkalmával rengetegen kisebb-nagyobb égési sebeket szenvedtek, akiket a közeli kórházban vettek ápolás alá.

A tűzvészgálat megállapította, hogy a katasztrófát egy asszony gondatlansága okozta elő. A házaknak csak egy nagyon kicsi hányada volt biztosítva és így a legtöbb gazda teljesen tönkrement. A hatóságok intézkedtek, hogy a nyomorba jutott lakosságon pillanatnyilag segítsenek.

Egy örült alarmirozta Bucurestít

Félreverte a Mitropolia történelmi nagyharangját

Bucurestiből jelentik: A parlament mellett van a Mitropolia-templom, amelynek diszes harangját csak fontos események alkalmával szólaltatják meg. Így csak nagypénteken, háború kitörése esetén és az uralkodó temetése alkalmával szólal meg a Mitropolia nagyharangja.

Tegnap este Bucurestiben nagy riadalmat keltett, hogy a harang megszólalt és mintegy tíz percig zengett. Több miniszter telefonon érdeklődött a Mitropolianál, azonban nem jelentkezett senki. A rendőrség autókon robbogott ki a helyszínre és ekkor kiderült, hogy egy elmebajos ember kongatta a harangot.

Nagy részvét mellett temették el dr. Nemess Zsigmondot

A város társadalmának őszinte részvéte — Könnyes hangú
bucsubeszédek a koporsó fölött

Ma délután négy órakor helyezték örök nyugalomra Nemess Zsigmond dr.-t, a város jogásztársadalmának kiváló reprezentánsát, a neolog izraelita hitközség nagymultu elnökét, aki Arad közéletének multjában igen számottevő szerepet játszott.

Már délután három órakor benépesedett a Fischer Eliz-palota udvara. Egyszerű gyászleppellel bevont katedrálisról bucsuzott Nemess Zsigmond dr. az ismerősök, jóbarátok és kortársak meghatott tömegétől, akik a város társadalmának minden rétegét reprezentálták. Négy óra előtt néhány perccel vonult föl az aradi neolog izraelita hitközség vezetősége Schütz Henrik dr.-ral az élén. A hitközség tegnap diszközgyűlést tartott, amelyen elparentálta volt elnökét. Az Országos Magyar Párt aradi tagozatát dr. Barabás Béla elnök, a Kereskedelmi Testületet Szöllösi Zsigmond dr., a Kereskedelmi és Iparkamarát pedig Falus Lajos dr. képviselte a temetésen.

Pontosan négy órakor jelent meg a gyászszertartás helyén dr. Vágvölgyi Lajos főrabbi és Weisz Sándor főkantor. Közben lehozták a súlyos tügyfakoporsót a földszinti lakásból és elhelyezték az udvaron fölállított katedrálisra. Nemess Zsigmond dr.-t nem bucsuztatták koszorúkkal és virágokkal az élettől. Végső akaratára az volt, hogy lehetőleg külsőségek mellőzésével helyezték örök nyugalomra. Csak a részvétáviratok és levelek halmaza igazolja, hogy a régi magyar közéletnek hány kiválósága fogadta mélyeséges gyászszal Nemess Zsigmond dr. halálhírét. Közvetlenül a temetést szertartás megkezdése előtt fölvonult az aradi zsidó fiu- és leányiskola, a fiu- és leány-árvaház, Kemény Miksa igazgató vezetése mellett.

Weisz Sándor főkantor szívbemerkölő halotti imájával kezdődött a gyászszertartás. Az elhunyt Nemess Zsigmond dr. koporsóját a Budapestről, Bucurestiből s Nagykátáról megérkezett rokonok vették körül: Nemess Géza nagykáti szőlőbirtokos és gyermekei, Vágó József budapesti szármagykereskedő és felesége, Molnár László az Astra-gyár bucaresti-i központjának igazgatója és felesége, Nemess Henrik, Steiner János és felesége. Könnyező férfiak és nők néma megilletődéssel hallgatták a gyászszertartást, amelynek során dr. Vágvölgyi Lajos főrabbi magasan szárnyaló beszédben méltatta Nemess Zsigmond dr. emberl érdemeit, értékelte azokat a cselekedeteket, amelyeket az elhunyt a társadalmi élet minden

vonatkozásában a közért tett és megállapította, hogy Nemess Zsigmond dr.-nak a sablonos halotti beszéden felül álló értékes gondolavilág jár ki bucsuzól. Ezután Schütz Henrik dr. a meghatottságtól elfojtott hangon bucsuztatta az elhunytat, aki az aradi hitközség áldásos jótékonykodási tevékenységében alaposan kivette a maga részét. A megkapó bucsubeszéd után a templomi énekhar gyászadalokat énekelt, majd a hitközség tagjainak részvételével fölemelték a koporsót és kivitték a kapu előtt álló gyászkozsira és ezzel Nemess Zsigmond dr. megbémult szíve elindult utolsó útjára.

Az izraelita temető főbejáratánál újabb rövid szertartás következett, majd a koporsót az aradi Chevra Kadischa által adományozott diszshelyre vitték, ahol Weisz Sándor főkantor rövid imát mondott, a koporsót leeresztették a sírgödörbe. Dübörgött a göröngy a tügyfakoporsón, mintha Nemess Zsigmond dr. szívós élniakarását akarta volna szimbolizálni. Csakhamar eltűnt a koporsó az anyaföldben, de nem tűntek el azok az intézmények, nem szűntek meg azok a lelkek, akik úgy őrzik emlékezetükben Nemess Zsigmond dr.-t, mintha most is közöttük élne.

vid szertartás következett, majd a koporsót az aradi Chevra Kadischa által adományozott diszshelyre vitték, ahol Weisz Sándor főkantor rövid imát mondott, a koporsót leeresztették a sírgödörbe. Dübörgött a göröngy a tügyfakoporsón, mintha Nemess Zsigmond dr. szívós élniakarását akarta volna szimbolizálni. Csakhamar eltűnt a koporsó az anyaföldben, de nem tűntek el azok az intézmények, nem szűntek meg azok a lelkek, akik úgy őrzik emlékezetükben Nemess Zsigmond dr.-t, mintha most is közöttük élne.

Az elhunyt Nemess Zsigmond dr. családtagjai az *Öreges Otthonára* 4000 lejt, a *Fiu-Árvaház* javára 4000 lejt, az *Izraelita Jótékony Nőegylet* javára 2000 lejt és a *Szeretelmű megváltás* címen a következő adományok érkeztek az izr. hitközséghez: Reich Jenő és neje 300, dr. Singer Lajos és neje 500, Molnár Ödönne 500, dr. Windholz Béla 200, Grosz József 200, Stern Aladár és neje (Lugoj) 500, Steiner Jenőné 500 és Török Aladárné 200 lejt.

Özv. Szabó Mártonné öngyilkos lett Gyorokon

Nem bírta elviselni a rázudult csapások sorozatát és zsirosszódát ivott az idős uriaszony — Mire felfedezték végzetes tettét, meghalt

Ma reggel megdöbhentő öngyilkosság rázta fel Gyorok lakosságát. A közismert özv. Szabó Mártonné lett öngyilkos, aki nővére volt Székely Árpádnak, a gyoroki takarékpénztár igazgatójának, Dr. Székely László kisjenői főállatorvosnak és dr. Székely Inigó nemrég elhunyt, közismert aradi fogorvosnak.

Özv. Szabó Mártonné ma reggel nyolc óra tájban a szomszédos fűszerüzletbe ment és ott egy negyedkilogramm zsirosszódát kért. Megjegyezte, hogy a legerősebb minőségűt kér és lehetőleg olyan legyen, ami könnyen oldódik. A kereskedőnek föltűnt a szokatlan mennyiségű zsirosszóda vásárlása és meg is kérdezte az urinót, hogy mit csinál evvel a rettenetes mennyiséggel? Özv. Szabóné erre azt felelte, hogy szappaniőzés van odahaza és ezért kell a szóda. A fűszerkereskedésből egyenesen hazament, bezárkózott lakásába, majd feloldotta a zsirosszódát és megitta.

Körülbelül féltizenegy óra tájban a szomszédos lakók hörgésre lettek figyelmesek. Miután megállapították, hogy a hang honnan ered, feltörték özv. Szabó Mártonné lakásának ajtaját, ahol felfedezték az urinó öngyilkosságát. Értesítették dr. Vátián gyoroki orvost, aki nemsokára megjelent a szerencsétlen urinón segíteni, azonban már nem tudott, mert délelőtt tízenegy órakor rettenetes kínok között meghalt. Öngyilkosságának állítólag az az oka, hogy készpénz-vagyona egy bank bukása alkalmával odaveszett. A hatvankét éves özvegy asszony temetése holnap lesz Gyorokon. Férje is ott van eltemetve, aki állítólag Gyorokon borügynök volt.

Özv. Szabó Mártonné nagy népszerűségnek örvendett Gyorokon. Ő volt a gyorokiak „Zsanka nénije”, akit mindenki szeretett és becsült. Férje ez előtt hat évvel halt meg. Ez a haláleset a szerencsétlen asszonyra nagy ha-

tással volt. A temetés után buskomor lett, majd az idegben tünetei kezdtek rajta mutatkozni. Rövid idő múlva idegei teljesen felmondták a szolgálatot, úgy hogy két évet kellett a nagyváradi idegszertartóiban töltenie. Innen egészségesen jött haza, azonban a sors csapásai most sem kerültek el. Nemrégien halt meg Aradon bátyja, aki őt az örökségből teljesen kizárta. Ezután a csapások egész sorozata következett. Mult év decemberében lett fizetéskeptelen az a bank, ahol pénze volt elhelyezve. Januárban maradt állás nélkül veje, akinél lakott és mindez a szerencsétlen urinót annyira megviselte, hogy ma reggel a mérgegpohár után nyult. Halála nagy részvétet keltett aradi és gyoroki ismerősei körében.

Az aradi mozic mai műsora

3, 5; 7 és 9 órakor.
CENTRAL MOZGÓ: PÁRIZS GYERMEKE. A franciaik bálványa Maurice Chevalier játsza és éneklé végig ezt a tipikus párisi életképet. Alig van olyan jelenete a filmnek, ahol a világhírű művész ne szerepelne s e hatalmas teljesítménye nagyobb sikert biztosít neki mint a „Királyfi herce”-ben látott alakítása. (Kezdekör az aítók bezáratnak.)
SELECT MOZGÓ: Ma utoljára, A PRÁGAI DIÁK. Hans Heinz Ewers műve nyomán készült hangos filmjáték. Főszereplő: Conrad Veidt.
ELITE MOZGÓ: Fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor. Premier: BUKOTT NŐK HAJLEKA. Nagyszabású erkölcsdráma. Főszerepekben: Lois Moran, Noah Beery és Louise Dresser.
GRADISTE MOZGÓ: Új műsor. 3, fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor. TITKÁRNÓ KERESTETIK. Vigjáték. Janet Gaynor a főszerepben.
GAI MOZGÓ: 5, 7 és 9 órakor. HUZRÁ ROZL Pazar vigjáték. Főszerepekben: Clara Bow-wal.
Fél 12 órai MATINÉK műsora:
CENTRAL MOZGÓ: SASOK ÉNEKE. Hangosfilm.
SELECT MOZGÓ: HUZRÁ ROZL Clara Bow-wal
ELITE MOZGÓ: PUNKOSDI KIRÁLYNŐ. Harry Liedtke-vel.

Dr. CHERESTESIU 3 kötetes

ROMÁN SZÓTÁRA

1000 lel helyett
rövid időre

495 lei.

Sándor Ferenc könyvüzletében.

H I R E K

Adófelelbeszés

Rövid jelenet az adófelelbeszési bizottság előtt

Az adófelelbeszési bizottság elnöke: Mi panasza van az adóketest illetőleg?

A delikvens: Kérem szépen elnök ur, kivettek reám egy olyan hatalmas adót, hogyha annyi pénzt én egy év leforgása alatt látnék, nem volna nálam boldogabb ember a világon. Kivetettek tízezer lej adót, pedig én tízezer lejt egész évben nem keresek.

Az elnök: Na ne tulozzon, abban a kivetésben már benne van a házadó, utadó, fejadó és lábadó, kereseti adó, egyenes, közvetlen és közvetett, adicionalis és globális-adó, minden benne van. Nem értem, mi van ezen megfelelbeszni.

A delikvens: De nincs házam, nincs utam, nincs keresetem, a fejem sem tudom, hogy hol áll a rengeteg gond miatt. Mit bánom én, hogy milyen cimem adóznak meg, egyenesen, vagy görbén, globálisan vagy adicionalisan, azt sem tudom, hogy mi fán teremnek ezek az adók, csak annyit tudok, hogy nem tudom fizetni.

Az elnök: Ha nincs háza, még lehet, maga még fiatal ember és nem vezett el, munkához juthat még és keresete is lehet, nem értem, hogy nem érti meg: a bizottság nem arra való, hogy minden évben a maga adóját állapítsa meg és csökkentse le. Egyszer megállapítjuk és nem lesz minden évben meglepetése, kellemetlensége, nem kell minden évben napokat töltenie a bizottság előtt, nyugodjon meg és fizesse ki azt a csekélységet, meglátja, milyen kellemes érzés az, ha valaki nyugodtan sétál az uccán, nem tartozik senkinek semmivel. Ha találkozik velem, vagy akármelyik más bizottsági taggal, nem kell szégyenkezve elfordítania a fejét, mert még nem fizette ki az adóját, hanem bátran szembe néz velem.

A delikvens: Ez mind szép és jó elnök ur, értem én ezt, csak egyet nem tudok, fizetni nem tudok, nincs nekem tízezer lejem, már az idejét sem tudom, hogy mikor volt és belátható időn belül nem is lesz, már pedig a semmi-ből fizetni lehetetlen.

Az elnök: Soha nehezebb embert nem láttam magánál barátom, látja, hogy milyen szépen, milyen atyailag, milyen jóakaróan beszél magával, az édesapja sem volt magával szemben jobb akarattal, mint én vagyok, én csak a javát akarom, tegye meg nekem azt a szivességet és ne felelbeszen annyit, hanem fizessen, látja milyen szépen kérem, igazán csak a jóindulatomnak tudható be, hogy én magát annyira rá akarom beszélni.

A delikvens: Nagyságos elnök ur, köszönöm a jóindulatát, igazán hálás vagyok érte, de ha olyan nagy jóakaróm, ha az apámnál is jobb akar lenni velem szemben, fizesse ki helyettem az én adómat, legalább igazán mélyen leemelem a kalapomat Ön előtt, ha találkozikunk és Önnek sem lesz mit szégyenlennie.

Sz. K.

— **LAPUNK LEGKÖZELEBBI SZÁMA** a közbeszű csütörtöki Szent György hivatalos munkaszüneti ünnepnap miatt szombaton reggel a rendes időben jelenik meg.

— **IDŐPROGNÓZIS.** Változóan felhős idő, egyes helyeken, főleg délen esővel és lényegtelen hóváltással.

— **Jubilál a norvég királyi pár.** Stockholmból jelentik: A norvég királyi pár a drondhjemt székesegyházban ma ünnepelte meg a megkoronázásának 25 esztendősi jubileumát.

— **Megalakult az Arad-csanádi magyarországi jogutóda.** Budapestről jelentik: Budapesti kerekedelmi miniszter ma beterveztette az Arad-csanádi egyesült vasutak Magyarország maradt vonalainak átvételére alakult Szeged—Csanádi vasut működésére vonatkozó törvényjavaslatot, melyet a parlament elfogadott.

— **Ovomaltin** természetes erőstő tápszert meggyógyítja az izmokat, erősíti az idegeket,

Bolsevista propaganda-újságot csempésztek

A budapesti „Friss Ujság” egy budapesti reggeli lapba olvasóinak különös meglepetése — Mit tartalmazott a „Vörös Népszava”? — Uccai tüntetésekre izgatják május elsején a munkásságot

Budapestről jelentik: Ma különös meglepetésben részesültek a „Friss Ujság” reggeli lap olvasói. A lap belsejében egy melléklapot találtak, amelynek a címe: „Vörös Népszava” volt. A lap vezércikkében a harmadik interna-

cionálé felhívja a munkásságot, hogy május elsején rendezzen uccai tüntetést. A rendőri nyomozás megállapította, hogy a lap kiadóhatalának semmi része nincs a melléklap kiadásában. Ismeretlen tettesek ellen indult meg a nyomozás.

Öt hétig hevert a kut mélyén egy eltűnt szatmári adótiszt hullája

Amikor a lakodalmas menet fe ezi fel a kut megdöböntő titkát — Öngyilkosság, vagy szerencsétlenség?

Szatmárról jelentik: Pár héttel ezelőtt egy egyszerű szürke kis napihir jelentette a lapokban, hogy Dunca Viktor szatmári adótiszt eltűnt lakásáról és hetek múltak el, de az eltűnt ember nem adott életjelet magáról. Az eltűnt tisztviselőt úgy a nyomozó hatóságok, mint a család heteken keresztül kereste, kutatta, de eredménytelenül.

Az adótiszt idegbeteg és buskomor volt és ezért már hosszabb ideig egy idegstanatóriumban kezelték. Egy alkalommal megtörtént, hogy eltávozott hazuról és hosszabb ideig nem tért haza. Hozzátartozói ezért most is azt gondolták, hogy elbujdosott és majd rövidesen visszatér. Az eset rejtélye végül az elmúlt napon megoldást nyert. Egy lakodalmas menet haladt végig ugyanis a Darauton. Az egyik résztvevő, aki szintén a lakodalmas menethez tartozott, az ut mellett elhúzódó Csaholvi-dűllőn lévő gémeskúthoz ment, hogy vizet igyon. Az illető leeresztette

a vedret és lenézett a kutba. Ebben a pillanatban felsikoltott és elugrott a kuttól. A víz felszínén ugyanis egy oszlásnak indult emberi hulla uszott. A lakodalmas menet tagjai azonnal a kúthoz siettek és nagy erőmegecsítéssel kihúzták a hullát a vízből, melyről kétségkívül megállapították, hogy az az eltűnt Dunca Viktor hullája. A vizsgálat megállapította, hogy a hulla öt hétig feküdt a kut mélyén, ahonnan a víz csak az elmúlt napon vetette fel. A hulla zsebeiben minden érték tárgyat megtalált a rendőrség, amiből arra következtetnek, hogy kizárólag vagy szerencsétlenségről, vagy pedig öngyilkosságról lehet szó.

Érdekes, hogy a környékbeliek használták a hullaméreggel megfertőzött kut vizét, azonban az egy esetben sem okozott megbetegedést. A hatóságok intézkedtek, hogy a megfertőzött kutat ezentul senki se használja. Az ügyészség a temetési engedélyt megadta.

Elbarrikádozta magát

Madeira szigetének lázadó portugál lakossága

Lisszabonból jelentik: A madeiraszigeti lázadók lázasan készülődnek a portugál katonai csapatok partraszállására. A lakosság erődöket épített és tegnap a portugálok számára olyan nehéz, hogy egyetlen szorosnál egy ember százat is feltartóztathat. A sziget belsejébe csupa ilyen utakon lehet hatolni. Valószínű, hogy a portugál kormány a katonai akció helyett a gazdasági blokádot fogja alkalmazni.

— **Bigámiát követett el egy volt aradi rendőrtisztviselő.** Codrean Gábor volt aradi szubkomisszár ellen felesége, Márton Éva bűnvádi feljelentést tett bigámia címén az aradi ügyészségen. Márton Éva öt esztendővel ezelőtt törvényes házasságot kötött a szubkomisszárral. Két évi együttélés után Codrean Gábort elhelyezték Aradról, felesége a városban maradt és így megszakadt minden összeköttetés a házastársak között. Néhány nappal ezelőtt Codreanné az egyik aradmegyei községben lakó anyósához utazott, aki legnagyobb meglepetésére azzal a hírrel fogadta, hogy már nem menyee, mert fia mással kötött házasságot. Márton Éva erre visszatért Aradra és megtette férje ellen a bűnvádi feljelentést.

Gyermekköcsikrendkívül nagy választékban legolcsóbban HEGEDŰS-nél, Aradon

— **A sorozóbizottság május elsején kezd meg működését.** A sorozáson kötelesek jelentkezni az összes 1910-ben született egyének és mindazok, akik az előbbi sorozás alkalmával halasztást kaptak. A jelentkezés tiszta ruhában, a városháza kistermében történik. A sorozóbizottság május negyedikéig működik.

Jókedvünk, munkaképességünk sokszor attól függ, hogy reggel alaposan kitisztultak-e beleink. Vegyen be — orvosának rendelésére — este 2-3 szem Artin drageét.

— **Aki a román kormánnyal akarja mentgetni sikkasztásait.** Budapestről jelentik: Több fakeskedő feljelentésére, a rendőrség ma előállította Berger Miksa fatermelőt, aki leszállítandó tüzfára 40 ezer pengő előleget vett fel, de a fát nem szállította. Berger a rendőrségen azzal védekezett, hogy a feljelentő cégek mindegyikével évek hosszú sora óta zavartalan összeköttetésben állott, de az elmúlt évben nagy adóhátraléka miatt a román kincstár elárvereztette Nagyvárad közelében lévő erdősegeit és ezért szüksége volt pénzre. Berger azt reméli, hogy az új román kormány reparálni fogja jogsérelmét és visszanyeri erdeit.

Fehér és színes
Tennisruha lenanyag
érkezett
RUTKAY & BOTYE
fehérmű üzlet ARAD, Megyeházzal szemben.

— **Lelőtte a papot az oltár előtt — babonából.** Cettinjből jelentik: Podgorica községben, egy Ceopcevic nevű paraszt mise közben rálőtt a miséző papra, aki nyomban meghalt. Elmenekült, de később elfogták és azt mondta, hogy ő idegen vért akart szerezni, mert úgy mondták, hogy attól meggyógyul.

— **Halálozás.** Rotter Adolf 84 éves aradi lakos ma elhunyt. Temetése holnap, csütörtökön délelőtt fél tizenegy órakor lesz a neolog izr. temető halottasházából. Az elhunytat széleskörű rokonság gyászolja.

— **Szabadrábra helyezték Zacoi Mártont.** Zacoi Márton munkást két hónappal ezelőtt lázító röpiratok terjesztése miatt letartóztatták és azóta vizsgálati fogságban ül. Dr. Örfi Gyula védő kérelmére a vizsgálóbíró ma szabadrábra helyezte Zacoi és miután a vizsgálóbíró határozatát a főügyész nem feleltette meg, Zacoi ma délelőtt egy órakor elhagyta az ügyészség fogházát,

Manoilescu miniszter intervenciójára 2500 lejjel engedte le a cementkartell a cement vagonjának árát

A nyár elejére további olcsóbbodás várható a cement-iparban

Bucurestiből jelentik: Manoilescu kereskedelemügyi miniszter ma délelőtt tárgyalásokat folytatott a cement-kartell képviselőivel. A tárgyalások során megállapodás jött létre, a melynek értelmében a cementkartell a jövőben

21 ezer lej helyett 18.500 lejért adja a cement vagonját. Ez az olcsóbbodás vagononként két és félezer lejt jelent. Juntusban vagy juliában további olcsóbbodás várható a cement-iparban.

Három autót fosztottak ki

a fegyveres rablók a chitilai országuton

Bucurestiből jelentik: Az elmúlt éjszaka a chitilai országuton fegyveres banditák három autót fosztottak ki. Az egyik autóban Bistriceanu, a cukorgyár igazgatója foglalt helyet, akitől harmincezer lejt raboltak el.

Érdekes, hogy ugyanazon az éjszakan egy több millióval megrakott autó rohogott a cukorgyár felé. A rablás színhelyétől néhány kilométernyire az autó defektet kapott, mire a hibát kijavították, a rablás már lezajlott és a tettesek elmenekültek. Néhány nappal ezelőtt hasonló eset történt a ploesti-i országuton. A rendőrség előtt rejtélyes, hogy milyen uton értesítik a bucaresti-i banditákat nagyobb pénzküldemények érkezéséről?

— Párisnak négy millió nyolcszáz ezer lakosa van. Párisból jelentik: A legutóbbi népszámlálás szerint, Párisnak 4.800.000 lakosa van.

— Agyonverte édesapját, Kiskunfélegyházáról jelentik: Vad kegyetlenséggel elkövetett apagyilkosság történt Kiskunfélegyháza közelében. Ifjú Szabó Károly néhány nappal ezelőtt összeszólt a szülői házával, majd a veszekedés hevében fekapott egy dorongot és avval valósággal szétrombolta apja fejét. A bestiális fiú a borzalmas tett elkövetése után megszökött. A kiskunfélegyházai csendőrségnek — mint azt az éjleli órákban jelentik — sikerült a gyilkos fiatallembert a kiskunfélegyházai országuton elfogni. Az apagyilkos kihallgatása alkalmával azt vallotta, hogy tettét önvédelemből követte el. A csendőrség a gyilkos fiatallembert letartóztatta.

— Vasúti karambol Aradmegyében. Tegnap este a gurahonci állomáson, hibás váltóállítás következtében, a brádi motor egyik kocsija kiugrott a pályáról és a földön még tizenkét lépést csuszott tovább. A kocsit több, mint egy óra hosszat fektették a földön. Emberéletben nem esett kár.

— Megmérgezte magát egy lopáson ért aradi tisztviselő. Szalay Olga, a temesvári Eszker-szanatórium asszisztensnője, körülbelül három héttel ezelőtt, Lázár Emil dr. temesvári belgyógyásznál állott alkalmazásban és ekkor feljelentést tett a rendőrségen, hogy a rendeléből egy páciens ellopta tüdőháját és kalapját Szalay Olga tegnap a mozi előtt találkoztott egy nővel, aki a lopott kabátot és kalapot viselte. Felelősségre vonták azonban a nő elszaladt. Izgalmas hajszát követően sikerült elfogni, a rendőrségre vitték, ahol kiderült, hogy F. M. tizenhét éves volt aradi tisztviselő. A leány kihallgatása után öngyilkosságot kísérelt meg és egy őrizetlen pillanatban, ismeretlen méreggel megmérgezte magát. A leányt a kórházba szállították.

KATASZTROFÁK A SZERELMI ÉLETBEN
456 oldalon 240 lejt Sándor Ferenc-nél.

A Kölcsey-Egyesület ezévi záróelőadása. Ma este tartotta az idény utolsó előadását az aradi Kölcsey-Egyesület. A kultúregyesület estéinek ez a hatvanadik előadása volt. Az előadás keretében dr. Berthe Nándor a mai erdélyi magyar irodalomról beszélt, szembeállítva azt az új határmenti és a régi magyar irodalommal. Rámutatott az újonnan kifejlődött irányokra és az új irányok képviselőire. Az előadást, mely mindvégig változatos és lebilincselő volt, szépszámu közönség hallgatta végig.

Hogy meg ne kapja az Influenzát, szopogasson Anacot pasztillát. Egy fiola ára 37 lejt.

— Az Aradvárosi Felsőkereskedelmi Iskolát Végzettség Szövetsége május 2-án, szombat este 9 órakor a volt Lloyd helyiségében (Városi kávéház felett) társasvacsorát rendez. Egy teneték 60 lejt. A vacsorán családtagok és vendégek is résztvehetnek. Jelentkezési ívek május 1-ig Künstler vízumiroda, Szegfű írógépvállalat (Str. Bratianu), Atlantika kávéüzlet és Vértés rádióüzletben állnak a tagok rendelkezésére. Vacsora után tombola és tánc.

— Megszületett a nyersolajmotoros repülőgép. Berlinből jelentik: Junkers német repülőmérnök 20 évi kísérletezés után megszerkesztette az első Diesel-rendszerű, nyersolajjal hajtható motoros repülőgépet. Junkers mérnök ma mutatta be új rendszerű gépét a tempelhofi repülőtéren. A kísérlet, a melyen rendkívül sok szakember vett részt, a legkifünőbb eredménnyel végződött. Junkers mérnök felszállása előtt előadást tartott új rendszerű nyersolaj-repülőgépéről és annak főként gazdasági jelentőségét ismertette. Eszerint ennél az új rendszerű repülőgépénél a hajtóanyag költségének 65 százaléka takarítható meg, míg a sebesség az ediginél 47 százalékkal fokozható.

— Ha fáj a feje és szédül, ha teltséget, bélizgalmat, gyomorégést, mellszorulást vagy szívdobogást érez, igyék minél előbb valódi „Ferenc József” keserűvizet. Gyomor- és bélszakorvosok bizonyítják, hogy a Ferenc József viz remek természetalkotta hashajtó. A Ferenc József keserűviz gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Vigyázz az elektromos vezetékre! Kovnóban egy ismeretlen személy drótot dobott a magasfeszültségű villanyvezetékre. Egy leány megérintette a drótot, mire az áram megölte. Két másik nő segítségére sietett a leánynak, de amint hozzányúltak, ők is nyomban holtan estek össze.

A spanyol köztársaság a szovjet elismerésére készül

Szigoru intézkedésekkel kényszerítik a menekülő belföldi tőkét az országban maradásra

Wiesbaden kastélyt ajánlott föl a hontalan Alfonz királynak

Madridból jelentik: A köztársasági kormány felhívást intéz mindazokhoz, akik az utóbbi időben nagyobb pénzüsszeget utaltattak külföldre, hogy sürgősen intézkedjenek a teljes összeg azonnali visszautalásáról. Mindazokkal szemben, akik a felhívásnak nem tesznek eleget, szigorú intézkedéseket foganatosítanak.

A kormány a szovjet diplomáciai elismerésének gondolatával foglalkozik. Leszögezi azonban, hogy a kommunista-propaganda ellen mindenkor szigorú eljárást indítanak.

Londonból jelentik: Az angol főváros Alfonz spanyol királyt szívélyesen fogadta. A rendőrség minden intézkedést megtett arra nézve, hogy a spanyol királyt semmiféle kellemetlen meglepetés ne érje. Miranda herceg utján nyilatkozatot tett közzé a király, amely szerint csak akkor fog visszatérni az országba, ha azt a spanyol nép is kívánja. A király anyagi helyzete nem a legrózsásabb, mert vagyonának legnagyobb része spanyol értékpapirokban fekszik.

A New-York Herald Alba hercegnek egy nyilatkozatát közli. A herceg megnyugtatta a közvéleményt, hogy a király semmiféle mo-

Mexikói „csendélet”

Rövid film arról, hogy miképpen intézték el a régi viszályukat a tezisvári polgármester és a postamester?

New-Yorkból jelentik: Mexikó Tezisvári városában a tegnapi napon többrendbeli véres tragédia játszódott le. A polgármester és a város postamestere, akik egyébként már régebben hadilábon állanak egymással, tegnap délben a város piacsterén összetalálkoztak. A két rivális között valami csekélység miatt újra nézeteltérés keletkezett, majd mindketten revolvert rántottak és egymást agyonlőtték.

Közvetlenül a revolveres tragédia lejátékozása után a helyszínre érkezett a polgármester atyja, aki a polgármester egyik hívét ott látva, revolvert rántott és rálőtt. Az illető erre ugyancsak revolvert rántott és a postamester atyjára lőtt. Mindketten átlőtt koponyával, véresen zuhantak a kövezetre. Ezután szinte filmszerűen a polgármester két nővére érkezett a helyszínre, akik verbosztut esküdtek bátyjuk meggyilkolásáért.

— Mükedvelő előadás Borossebesen. A sebesi magyar mükedvelő ifjuság április huszonhatodikán, vasárnap este, a sebesi „Iparos Otthon” helyiségében, táncdal egybekötött mükedvelő előadást rendez. Este nyolc órai kezdettel színpadra kerül a „Süt a nap” című háromfelvonásos életkép. Beléptidij tetszés szerinti, a műsor megváltása kötelező.

— Nem jó, ha tojás a beléptidij! New-Yorkból jelentik: Az Egyesült-Államok Mar-nu városában az elmúlt napok egyikén a város színházában gyermekelőadást rendeztek. Az előadásra a belépti díj összesen egy tojás volt. A színházban 1104 néző számára volt csak hely, azonban az előadás megkezdése előtt már jóval kétezernél több ember tolongott a pénztár előtt. A közönség kinnrekedt része elkeseredésében a magukkal hozott tojásokat a színház homlokához vágta.

— Sofförvizsga. Az aradi rendőrkészlet tudomására hozza az érdekelteknek, hogy a sofförvizsga e hó 24-én délután 4 órakor lesz megtartva.

— A Sloan's Liniment a fájó testrészek bedörzsölésére szolgáló folyadék. Egy éjszaka alatt elűzi a fájdalmakat és ezért szívesen használják inrandulásoknál, izom- és hátfájásoknál, légvonattól származó arcfájdalmaknál, feldörzsöléseknél és mindennemű bántalmaknál. A Sloan's Liniment úgy melegít, enyhít és gyógyít, mint a napfény.

narchista puccsra nem készül, sőt híveit is nyugalomra inti.

A wiesbadeni világhírű fürdő igazgatója a hohenzollerni kastélyt Alfonz királynak ajánlotta fel, azzal az indoklással, hogy a háború alatt Alfonz király a német érdekek képviselőjében fölmérhetetlen értékű szolgáltatásokat tett.

Londonból jelentik: Az Egyesült-Államok kormánya utasította ma madridi követét, hogy értesítse a spanyol kormányt, miszerint az Egyesült-Államok elismerik az új spanyol köztársasági kormányt. A madridi olasz nagykövét ugyanily értelmű értesítést kapott kormányától.

Montecarlo játékosai kalandorai

A szerelem és a játékszenvedély — Egy fiatal nő egy spanyol szélhámós háló-jában — Erdekes filmfelvétel a játékasztal mellett — Akinek az álmom szerencsét hozott — Egy krupié őszinte vallomása — Ki találta fel a rulettel?

Irta: egy játékos

Belejező közlemény

— El se fogadná a pénzt — mondotta a leány sóhajva. — És aztán nem is tartózkodik Montecarloban... Valahol Olaszországban van! De ugy látom, hogy ön nem is hisz nekem. Itt van tehát a pénz.

A következő pillanatban kinyitotta retiküljét, néhány bankjegyet húzott elő, majd tovább kérlelni kezdett:

— Minden szentekre könyörgöm Önnek. kölcsönözze nekem a belépőjegyét! Amnyi időm sem volt, hogy tovább magyarázkodjak, hogy megértessem, hogy a legjobb akaratom mellett is lehetetlen kérését teljesíteni. A hölgy ekkor hirtelen balra fordult, majd jobbra, megragadta kezemet és megcsókolta. Soha életemben nem éltem át kellemetlenebb pillanatot, megijedtem, mint egy gimnazista, majd így kiáltottam föl: — Megőrült?!..

Ezután fölálltam és zavartan, mint egy iskolásgyerek átrohantam a szemben levő Café de Parisba. Itt sem tudtam hosszú ideig megnyugodni. Olybá tűnt föl nekem ez az excentrikus leány, mint egy csinos pillangó, amelyet a lámpafény magához csalogatott és hiába akar onnan mozdulni.

A szomszédos asztalhoz néhány szőke fiatal ember sereglött. Kalapjuk nem volt hajuk rövidre volt nyírva, csehül beszéltek, nem nevettek ugyan, de arcvonásuk megelégedettséget árult el. Amikor a pincér fölcsorgálta a sört, az egyik fiatalemberhez fordultam és megkérdeztem, hogy játszott-e a kaszinóban?

— Igen! — mondotta ez röviden.

— Vesztett, vagy nyert?

— Egy cseh sohasem veszíthet! — volt a válasz, amelyből élénken kidomborodott a fajsága, amely a játékasztalnál mindig megnyilatkozott.

A szerelem mindenre képes

Egy kedves, különleges leány lakott Nizzában velem egy szállodában. Az anyja lengyel volt, apja pedig török. Maga a leány egy spanyol karmaiba került, aki azt csinált vele, amit akart. Arra kényszerítette például, hogy testét áruba bocsájtja és a pénzt neki adja. A spanyol helyett neki kellett megjelennie a játékszalagokban, miután az ki volt már tiltva. Először igen nagy szerencsével játszott. Több nyelven beszélt, de egyetlen nyelvet sem beszélt tökéletesen. Szőke haja volt, sötét szemöldökkel, csillogó kék szemmel és úgy hívták, hogy Jadzsa. Férjes asszony volt, férje Amerikában élt és miután benyújtották a válópert, összeállt a spanyollal. Ő maga belátta, hogy célnélküli életet él, rengeteg könyvet és ujságot olvasott és mindig szívélyes volt. Ha valaki játék közben pénzt kért tőle kölcsön, úgy szó nélkül nyitotta ki retiküljét és átadta a pénzt. Csak szentül meg kellett ígérni, hogy mindebből a spanyol egy szót sem fog megtudni. Egy időben Jadzsától elfordult a szerencse — vesztett.

Néhány nap múlva a szálloda lépcsőjén találkoztam Jadzsával, akinek kezében kis kézitáska, szeméi pedig könnyes volt.

— Mi történt magával Jadzsa? — kérdeztem meglepetten.

— Kikergetett a spanyol, mert a liétlen kétezer frankot vesztettem. Eladtam már két új ruhámat is, de ez az összeg is eluszott. Most, hogy már nincs mit ennem, elűzött magától. Azt mondja, hogy keressem meg saját magam a kenyeremet. De megbocsájt, nincs csevegni való időm!..

Jadzsa valósággal lerohant a lépcsőn.

Három nap múlva egy kis vendéglőben találkoztam Jadzsával. Üdvözöltem, aztán megkérdeztem:

— Most már kedvez Önnek a szerencse?

— Háromszáz dollárt kaptam Amerikában élő férjemtől. Könyörög, hogy térjek vissza hozzá.

— Mikor utazik?

— Hát... Nem nagyon szeretnék...

— A spanyol tudja, hogy Önnek most pénze van, hogy egy 300 dollárra szóló csekket hord a retiküliben?

— Még ne tudja!

— Mi az, hogy „még”? Talán vissza akar hozza térni?

— Látja, én csak a spanyolt szeretem, törvényes férjemet ki nem állhatom!

— Én csak azt tanácsolhatom Önnek, hogy azonnal üljön vonatra és utazzon.

— Még nem váltottam be a csekket... De ne féljen, becsületszavamot adom, két napon belül egyszer és mindenkorra elhagyom Nizzát.

Két nap múlva láttam, amint fölfelé igyekszik a szálloda lépcsőjén. Pirosra mázolt ajkán boldog mosoly trónolt.

A „számítással dolgozó” játékos

Igen jellegzetes epizódnak voltam akkor részese. Az egyik rendező a krupierhoz fordult, aki a szerencsekerék közelében állt s így szólt:

— A rendezőpéldány szerint a keréknek a kilences számon kell megállni és a hősnek egy csapással vagyont kell keresni. Tehát legyen olyan szives, amikor leadom a jelzést, úgy rendezze meg a dolgokat, hogy kétszer egymásután a kilences álljon meg a kerék.

— Hát ez lehetetlen! — mondotta krupier.

— Mi az, hogy lehetetlen? Ön nem tudja úgy beállítani a kereket, hogy kétszer egymás után a kilences jöjjön!..

— Egyik krupier sem tudja ezt megcsinálni! Ez szerencse kérdése.

— Mit csináljunk?... — szólt a rendező. — Szükségünk van arra, hogy kétszer egymásután a kilences nyerjen, különben az egész jelenetnek nincs értelme. Sok pénzt fizettünk azért, hogy itt a roulette-asztal mellett készíthessük el a felvételt.

— Sajnálom, de nem tehetek semmit sem az érdekekben — válaszolta a krupier vállvonogatással.

A rendező ekkor elhatározta, hogy a statisztáknak addig kell játszani, míg a kilences kétszer egymásután nyerni fog, a közbeszó jeleneteket aztán kivágják a filmből.

Egyik ismerősöm, aki vidéken lakott, minden évben Montecarloban tartózkodott. Szomszédja azonban csak egyszer volt Montecarloban és akkor egy nagyobb összeget nyert. Visszatért tartózkodási helyére és olyan életet folytatott, hogy a nyeremény csakhamar elusztott.

Kis idő múlva megtudta, hogy K. ur ismét Montecarloba készül, megjelent a pályaudvaron és utolsó tíz frankját odaadta a szomszédnak és így szólt:

— Amint Montecarloba érkezik, helyezze ezt a tíz frankot a kilences számra.

Csodák-csodája a kabala jónak bizonyult. K. zsebébe söpörte a 36 aranyat és amikor visszatért a községbe, szomszédjának átadta a pénzt. Ez egy csöppet sem csodálkozott és csupán ennyit mondott:

— Köszönöm! Tudtam, hogy a kilences szám nyerni fog, mert megálmodtam.

Amikor Nizzában éltem, rendszerint megkérdeztem ismerőseimtől, hogy ülve vagy állva játszanak. Azok, akik állandóan nyertek, rendszerint így válaszoltak:

— Amikor a roulette-asztalhoz érek, nincs időm arra, hogy helyet foglaljak, mert rögtön

— A spanyollhoz megy? — kérdeztem a leányt.

— Természetes, hát kilhez máshoz?!

— Ön megőrült! Nem is kell ahhoz profétának lenni, hogy az ember megmondja most, mi fog történni. Ön most Montecarloba utazik és lutrira teszi az egész pénztét. Látja egy francia nő másképpen cselekedne!

— Igen, csakhogy én szláv vagyok, de ezen kívül török vér is van ereimben,

— Tehát Ön szláv?

— Talán... De ne gondoljon rosszat felölem!

A különös leány eltűnt, azóta hírét sem hallottam.

Az előző fejezetek egyikében elbeszéltem, hogy a montecarlói játékasztalban egy alkalommal filmfelvétel volt, amelyen az egyes statiszták nagy szerencsével játszottak, azonban a játék csak pro forma folyt.

sohasem veszedelmes a bankra

megteszem azt a számot, amely pillanatnyilag eszembe jut.

Utközben Nizza és Montecarlo között egy ismerős krupier-val találkoztam a vasuti fülkében. Miután egyedül voltunk, a különben hallgatag ember beszélni kezdett:

— Igen ritka eset, hogy spregolni tudják a bankot. A roulette-nél nagyon veszedelmes, amikor egy új játékos érkezik az asztalhoz és anélkül, hogy meggondolná a dolgot, ezerfrankos tétel terheli valamelyik számot. Előfordultak már olyan esetek, hogy ilyen urak 30—40 ezer frankot húztak ki a bankból, ezeket azután soha nem láttuk többé. Hogyha azonban a játékos kényelmesen leül egy székbe és elővigyázatosan kezdi meg a munkát, úgy ritkán áll föl veszteség nélkül. Legveszélytelenebbek azok a játékosok, akik lejegyzik a nyerő számokat és következő alkalmakkor azzal kísérleteznek. Az ilyen emberek a legritkább esetben szoktak nyerni. Gyakran találkozom olyan emberekkel, akik kombinatív játékosok. Ezeket csak nevetni tudok.

Nem lehet befejezni ezeket a följegyzéseket anélkül, hogy az ember a roulette fölhaláljáról ne beszéljen. A közszájon forgó legenda szerint egy szerzetes találta föl a roulette-t. Bibliofil-adatokból azonban megállapítható, hogy a roulette-et egy bizonyos Pasquale nevű ember találta ki Montecarloban. 1856-ban a monakói herceg apósa Monsieur Leblanc vezette be a kaszinóba.

INGYEN KAPJA

e hó végéig

AZ ARADI KÖZLÖNY-t,

ha ma megrendeli.

Az előfizetést csak 1931. május 1-től számítjuk.

A biztosítókról és a ravasz emberekről

Egy kis elmefuttatás — Aki a biztosító-társasággal szanálta magát

Kevés intézmény van a világon, amit annyit szidnának, mint a biztosítót. Igaz, hogy ma már gazdasági életünk teljesen be van szöve a biztosítás különféle fajtáival s akárhová lépük, mindenütt a biztosítás bogáncaiba akadunk bele. Napirenden vannak a panaszok: a biztosító nem akar fizetni, az ellenkező oldalról a biztosítót mindenki be akarja csapni. És igazuk is van a kölcsönös panaszoknak. Mindenkinek igaz van, a feleknek is, a biztosítóknak is. Talán az intézményben van a baj, talán az emberekben van a hiba. Vannak, akik az egész intézmény államosítását követelik s tényleg van is benne valami, hogy a biztosítás ma már az állam feladatainak sorába tartozik. Hogy akkor jobban funkcionálna-e, az nagy kérdés.

Az ember bebiztosítja magát, lefizeti a díjat s azután várja — a kár bekövetkezését, mert nem tud belenyugodni abba, hogy éveken át fizessen a betegségyelőnek és még az orvosát se vegye igénybe, vagy, hogy egyszer-egyszer ki ne gyulladjon a bolt, vagy a kazal. Maga a biztosítás létezésének ténye már ingerlőleg hat némelyekre, már ez beleviszi őket a kísértésbe. Milyen nehéz például egy husz esztendőre megkötött életbiztosítás végét kívárni. Fizetni minden esztendőben a szabályos, vagy szabálytalan kemény díjakat s élni azzal a tudattal, hogy nem lehet a biztosítási összeghez hozzájutni, csak a végén, vagy pedig csak egy nagyobb szerű gutaütés árán, amely halállal végződik. Van valami délibábszerű ebben. Csak látni lehet a szép színes pénzösszegeket, de ha kézzel nyulnak utána, ha meg akarjuk fogni, akkor eltűnik előlünk, mint egy csábító szirén, a szerződés, vagy a kötvény szigorú pontjainak labirintusai között. Hát csodálatos-e az, hogy akadnak olyanok, akik ezt a délibábot valószínűleg akarják varázsolni és meg akarják rövidíteni a kínos várakozás idejét? Ezeket bélyegzik meg biztosítási csalókként, azonban valahogy nem akar átmenni a köztudatba ennek a bűncselekménynek az erkölcsi elvetemültsége.

Amíg élek és egészséges s ép vagyok, addig nekem kell fizetnem, a biztosító kötelezettsége pedig csak akkor áll be, ha valami szerencsétlenség ér: kitörttem a lábam, összeütöztöt az autóm, vagy vonatom, lezuhant a repülőgépem, szóval olyan esetekben, amikor a pénzbeli kárpótlás nagyon elveszti értékét az egyéb értékromlással szemben. Az emberek általában azt látják benne: spekuláció a mások szerencsétlenségére s ezért kíséri rokonszenvezőket, akik a könnyű pénzszerzés módjait a biztosítókon nem is minden kockázat nélkül kipróbálni igyekeznek. Van a biztosításnak egy

neme, amely egyenesen ellenszenvet keltő. Kötnek életbiztosítási szerződést úgynevezett öngyilkossági klauzulával, amelynek értelmében a biztosítási összeget bizonyos idő elmultával, vagy magasabb díjak lefizetése esetében öngyilkosság alkalmával is kifizetik. Ez a forma egyenesen alkalmas arra, hogy öngyilkosságra csábítsa az embert, ezenfelül még a biztosító számára is bizonyos veszélyeket rejt magában.

Élt egyik vidéki városban egy gazdag és tekintélyes nagykereskedő, akinek becsületességét, korrektségét senki még álmában sem merte volna kétségbe vonni. A város egyik nagy biztosító intézetével nagy összegű életbiztosítást kötött, még pedig öngyilkossági klauzulával. A magasabb díjtételek lefizetése után a klauzulát azonnal érvénybe is léptették.

A biztosítás megkötése után néhány hónap múlva a nagykereskedő megüzente a biztosító intézet igazgatóságának, hogy szűnjön el a legrosszabbra, mert ő kénytelen öngyilkosságot elkövetni.

Az igazgató kétségbeesetten rohan hozzá s igyekszik lebeszélni szándékáról. Ez azonban kijelentette:

— Nem tehetek másként. Tönkrementem, hatalmas üzletemet csak úgy tudom családom részére megmenteni, ha meghalok és a biztosítási összegből szanálni lehet majd vállaltaimat.

Igyekeztek megpuhítani, azonban minden hiábavaló volt. Nem tágitott attól, hogy ön-

Budapest az olcsó árak rekordjával várja a május 9-én megnyíló budapesti nemzetközi vásár vendégeit

Kedvezményes utazás — A budapesti szállodások és vendéglősök a rendszeres olcsó árakat számítják — Kedvezményes árak a budapesti színházakban — Nagy kedvezmények Budapest látványosságainak megtekintésére — Kedvezményes gyógykezelés a budapesti fürdőkben és szanatóriumokban

Budapest gazdasági körei arra az erős és szenzációs elhatározásra jutottak, hogy a május 9-én megnyíló vásár idejére letörlik Budapest köpéről a gazdasági krízis jeleit. Elv és legfőbb szempont mindenütt a kicsi haszon, de nagy forgalom.

Ez az elhatározás minden szakmára kiterjed. Kedvezményesjelvényeket osztottak minden egyes vásárigazolványhoz, amelyek arra jogosítják a vásár látogatóit, hogy a rendszerint 10—50 százalékkal olcsóbban látogathassák meg a színházakat, kabarékat és mulatókat. Szól ez a kedvezmény Budapest látványosságainak megtekintésére is. Ilyenek a muzeumok, a királyi vár dísztermei, a parlament, a Margitsziget, a híres budapesti állatkert, stb.

A vásár vezetősége megállapodást létesített a főváros gyógyfürdőivel és számos szanatóriumával, melynek eredménye, hogy a

HIREDESEN az Aradi Közlönyben

Uj
Osztirák

Osztálysorsjáték

Lehető legnagyobb nyeremény:

20.000.000
LEI

Jutalom és nyeremény:

12.500.000 **7.500.000**

és számos más, összesen több mint

Háromszáz millió Lei

A népszerű

Fritz Dörge bank

Wien, I/c., Kärntner Strasse 43-49

Allandóan jól bevált szorosose sorsjegyeit ajánlja.

Prémium I. díj Negyed

1200 Lei 600 Lei 300 Lei

Fizetés a sorsjegyek vételénél után. Az összes sorsjegyek leosztása.

gyilkosságot fog elkövetni. A hosszú tárgyalások azzal végződtek, hogy az intézet felajánlotta a segítségét a kereskedő üzletének szanálására. Az öngyilkosság elmaradt, a biztosító fizetett s minden rendbe jött.

Aki ezt nekem elmondta, mint igaz történetet igyekezett feltüntetni. Ha nem is igaz — megeshetett volna. *Primus.*

vásárigazolvánnyal érkező közönség lényeges árkedvezményrel használhatja május 4-től május 25-ig Budapest híres gyógyintézményeit.

A vásár látogatását mindezek mellett olcsóvá teszi főképpen az, hogy a magyar és jugoszláv vasutak 50 százalékos, a csehszlovák vasutak 33 százalékos, az osztrák vasutak 25 százalékos utazási kedvezményt adtak. Romániában 50 százalékos kedvezmény van érvényben, mely azonban csak a visszautazásra szól.

Az utazási és vízumkedvezmény igénybeviteléhez szükséges vásárigazolvány most már minden nagyobb városban beszerezhető.

FORUM

A jótékonyág szélhámosai

Kaptuk a következő levelet:

Mélyen tisztelt Szerkesztő ur!

Bocsásson meg, hogy személyes ügyembert Önhez fordulok, de az úgy szerintem közérdekűségre tarthat számot. Tudomásomra jutott, hogy egyik másik szent egyesület, mint például Szent Ferenc III. rendje, az Urinók Kongregációja, az Oltáregyesület, Jézus Szíve társulat, a Credo-Egyesület tagjai közül lelkiismeretlen egyének édesanyám nevének felhasználásával adományokat gyűjtenek. Tisztelettel kérem a nagyérdemű közönséget, vegye figyelembe, hogy ezek az emberek az adományok gyűjtésével csak illetéktelen hasznot akarnak élvezni, ezért tartsa mindenki kötelességének az ilyen embereket a legközelebbi rendőrnek átadni. Nagyon hálás lennék, aki valamelyik ambiciózus gyűjtő nevét közölni tudná velem, hogy aztán kellően eljárassak a parazita ellen.

Édesanyám nem szorult ilyen támogatásra, mert róla a család gondoskodik. A magam részéről sajnálkozásomat fejezem ki mindazoknak, akiket sikerült ezeknek az embereknek rászédni. Szerkesztő urnak hálás köszönetem kifejezése mellett maradok lekötözött híve:

Özv. Sárossy-Kapeller Ferencné, szül.
Kömigsegg Emilia grófnő,

SPORT KÖZLÖNY

Aradra jön a budapesti Ferencváros

Az aradi sportköröknek háromnapos vendégszereplésre sikerült megnyerni a világhírű csapatot — Május elsején és harmadikán mérkőznek a Gloria-CFR és az AMTE csapataival

Aradvárosának sport-szenzációja van. A mint értesülünk, Arad vezető sportköreinek, nagy áldozatok árán sikerült megnyerni a budapesti Ferencváros első futballcsapatát, hogy a közeli napokban huzamosabb időre Aradra jöjenek, hogy az itteni legerősebb futballcsapatok összemérhessék erejüket a világhírű sport-együttessel.

Értesüléseink szerint az aradi sportkörökben máris gazdag program alakult ki a Ferencváros ideérkezésével kapcsolatban. Eszerint a magyar futballcsapat május elsején a Gloria-CFR csapataival fog játszani míg május hó 3-án az AMTE csapataival áll ki mérkőzésre. Mind a két meccs, — mondanunk sem kell

— külön-külön szenzációkat ígér a komoly futballsport kedvelői számára.

Mint ismeretes, a híres magyar futballcsapat hosszú évek óta nem járt Aradon és az a tény külön jelentőséget kölcsönöz megérkezésüknek. Ugy tudjuk, az aradi sportkörök különben is nagyarányú előkészületeket tesznek fogadásukra, hogy ezzel a ténnyel is kifejezésre juttassák elismerésüket azért a rendkívül meleg és a sport internacionális érintkezési kereteit messze túlhaladó fogadtatásért, melylyel a magyarországi sportkörök a *Concours d'elegance*, meg a *téli hegyiverseny* alkalmából Miklós királyi herceget fogadták.

A Ferencváros aradi szereplésére tehát lesz alkalmunk még rövidesen részletesen is visszatérni.

Az IPAROS-OTTHON

26-án, vasárnap este
9 órakor tartja évad-
záró estélyét. Szünetkéri!

MARIKA,

Zágony István
nagyiskerű 8 felvo-
násos vigjátéka.

Pontos megjelenést kérünk. - Elő-
adás után tánc, zenedij néptől.

Khan Dávid milliárdos hagyatéka

Negyvenöt év óta hever egy harmincmillió dolláros amerikai örökség — A rokon-
ságot igazoló irat elégett egy morvaországi rabbi lakásán — Családi rege a
makói rabbiról, aki elhagyta hitét és idővel anglikán püspök lett — Nyilatkozik
egyik örökös, aki legközelebbi rokon volt

Budapestről jelentik: Nemrégiben távirat érkezett Berlinből, amely hírül hozta, hogy egy Amerikában elhalt vállalkozó 35 millió dolláros vagyont hagyott hátra, amelyet azonban nem tudnak kiadni a rokonoknak, mert azok még mindig nem jelentkeztek. Ezt a hírt közreadták az összes közép-európai lapok és hamarosan mindenfelé beszélgetni kezdtek a mesés amerikai örökségről. Természetesen a legtöbben nem hitték ebben az amerikai örökségben, mert már nagyon sokszor felültették az újságolvasó közönséget ilyen hatalmas örökségek meséjével.

De valahogyan ez az amerikai örökség még ma is foglalkoztatja az embereket. Azért történt meg ez, mert a lapok a berlini amerikai nagykövetségre hivatkoztak, mint amely hivatalosan is elismeri, hogy valóban van ilyen örökség és minden valószínűség szerint Magyarországon élnek az örökösök. Ennek következtében aztán Grünspan Izidor gazdag budapesti kereskedő a következő nyilatkozatot juttatta el a lapokhoz:

Jelentkeznek a rokonok

— Az öröklágyó Khan Dávid negyvenöt évvel ezelőtt halt meg. Azóta keresik a rokonokat, akik mindmáig nem jelentkeztek, egyrészt, mert nem tudják arról, hogy örökölték, másrészt pedig, amikor már megtudták — nem akariák felvenni az örökséget. Különösen hangzik, hogy ilyen tekintélyes vagyont nem akarnak felvenni a rokonok és ez szinte lehetetlen is, de hogyha ismeri valaki a családi ügyeket, nagyon könnyen megérti, hogy ez lehetséges volt, főként abban az időben s olyan körülmények között.

— Khan Dávid Magyarországon született egy kis faluban. Mint a Talmud alapos ismerője, később elkerült Makóra rabbinak. Ez a foglalkozás azonban nem elégítette ki a nagyravágyó fiatal embert és ezért kivándorolt Angliába.

— Egyszer Khan Dávid azt közölte családjával, hogy megkeresztelkedett, az anglikán hitre tért át és elment misszionáriusnak. Amikor ott-hon elolvasták a levelet, éktelen haragra gerjedtek. Testvérbátyja, Khan Sajé még azt is megtiltotta a családnak, hogy valaha is szájukra vegyék az ősei hitét elhagyó testvért.

— Múlt az idő és Khan Dávidból közben anglikán püspök lett, majd Amerikába és Ausztráliába hajózott. Élete utolsó évtizedét Amerikában töltötte, ahol vállalkozásokba kezdett és rövidesen dúsgazdag ember lett, úgy, hogy amikor 40—45 évvel ezelőtt meghalt, több mint harmincmillió dollár maradt utána. Itthon persze mindent tudtak róla, ha nem is eítette ki sohasem nevét a család. De Khan Sajé gyermekei, akik már modernebbül gondolkodtak, minduntalan eldicsékedtek a milliós Dávid bácsiról. De az örökséget ők sem merték megközelíteni, csak beszéltek róla. Természetesen a nagy vagyon állandóan kísértett a családban. Apáról fiúra szállt ennek a mesés örökségnek a története, de senki sem próbálkozott a pénz megszerzésével. Nemrégiben aztán érdeklődtek nálam, hogy mint rokon, miért nem veszem fel a Khan Dávid 35 millió dollárra felszaporodott hagyatékát, hiszen most már én volnék a legközelebbi hozzátartozója.

Öt ágra szakadt a Khan-család

— Őszintén szólva: nem hittem ennek a hírnak a komolyságában, bár a családban igen sokat beszélgettek Dávid bácsi hatalmas vagyonáról. De mostanában egyre-másra jönnek az ügyvédek, kapacitálnak, hogy kutassanak az örökség után. Amint a hírek jöttek, nyomban elöszedtem régi irásaimat, összeállítottam hitelesen rokonaim névsorát és így pontosan megtudom mondani, kik tarthatnak rá számot.

— Khan Sajének öt gyermeke volt és ezeknek a leszármazói adják az öt ágat. Összesen tizenkét ember kapja ebből a tekintélyes vagyonból. Csak

az a baj, hogy mi, a család tagjai tudjuk ugyan, hogy Khan Dávidnak édestestvére volt Khan Sájé, a mi nagypánk, de hivatalos irással nem tudjuk igazolni. Abban a morvaországi faluban ugyanis, ahonnan a Khan-testvérek Magyarországra jöttek, a rabbi irodája leégett és az irások megsemmisültek.

Érdekes, hogy az amerikai örökség, amelyre nem sokat adnak az örökösök, mennyire izgatja más emberek idegenek fantáziáját. Az örökösök állandóan kapnak barátságos leveleket és Grünspan Izidorhoz is naponta százával érkeznek a levelek. Amerikából, Ausztráliából, Japánból hozza a posta a leveleket, amelyekben először is sok szerencsét kívánnak a hatalmas vagyonhoz, aztán pedig felsorolják, hogy milyen címen szeretnének támogatásban részesülni. Grünspan pedig, a boldog (?) örökös minden levélre válaszol. És pedig a következőképpen:

„T. Cím. Jókívánságait köszönöm és értesítem, hogy amennyiben az általam remélt örökség kezemhez jut, Önökről nem fogok megelégedezni. Addig is előjegyzésben tartom. Tisztelettel: Grünspan”.

Mindenesetre féltő, hogy ha sokáig marad még függőben az örökség ügye, a pedáns Grünspan ráfizet a 35 millió dollárra, amennyiben tekintélyes vagyonát postaköltségre lesz kénytelen elkölteni.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

G. S. Lovrin. Nagybecsű érdeklődésére valamennyi illetékes hatóságnál eljárunk és sikerült megállapítanunk, hogy a teherautók és az autobuszok utmenti birságolására az utmestereknek valóban van felhatalmazásuk, de csak abban az esetben, ha az illető autobusz- vagy teherautó-tulajdonos nem tudja felmutatni azt a hivatalos bécát, amely igazolja, hogy az évi 1000 lej utadóját rendszeresen befizeti. Így tehát a leghelyesebb, ha egyfelől az utadóját rendszeresen fizeti, másfelől pedig ha az erről tanuskodó hatósági elismervényt állandóan magánál hordja. Elvben nem helyeselhetjük mi sem, hogy ilyen ellenőrzési rendszert vezettek be a hatóságok, amely a visszacsékeknek az utak mentén szabad teret enged; viszont nem köteles senki sem fizetni, aki a befizetett összeg elismervényének birtokában van és azt felmutatja.

Interest. 1. Prévost-t Prévó-nak. Stendhal-t Sztandál-nak ejtjük. 2. Nemesak a párisi argot, hanem a világ minden színházi argotja abban az időben „tü-tü”-nek nevezte a balettáncosnók tülkszoknyáját. 3. Tarcának szokás nevezni a lapokban a vonal alatt megjelent közleményeket, amelyek lehetnek: színházi kritika, egy elhunyt ember méltatása, esztétikai tanulmány, aktuális elmeifuttatás — de éppen így novella is. A tárca tehát helymegjelölés. Tarcanovella tulajdonképpen nincsen, legfeljebb az olyan novellát értjük alatta, amely annyira rövid, hogy tárca alakjában is elfér. Viszont ma már nem igen irnak hosszabb novellákat, tehát a novella vagy tarcanovella körül belül egy és ugyanaz. 4. A kérdezett újság felhivatalos kormánylap.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

DETERDING tárgyalásai eredmény nélkül A Royal-Dutch nagytekintélyű elnöke kijelentette, hogy a romániai végződtek Bucurestiben petroleum-termelést nem lehet a világ petroleum-iparával összhangba hozni

Bucurestiből jelentik: Közgazdasági körökben élénken kommentálják azt a hírt, amely szerint Deterding nagy cikket írt Romániáról és ebben kijelenti, hogy az országgal folytatott tárgyalások semmiféle eredményre nem vezettek. A világ petroleum-iparának szakértője, a Royal-Dutch-petroleumkoncern elnöke kijelen-

ti, hogy a romániai petroleumtermelést nem lehet a petroleumiparral összhangba hozni.

Deterding egyebekben kifejtéi cikkében, hogy az orosz petroleumdumping nem veszélyes és csak rövid ideig fog még tartani, miután hiányzik minden olyan komoly szervezet, amely a produktív petroleumtermelést lehetővé tenné Oroszországban.

Ujabb fizetésredukció készül a CFR-nél

Riasztó hírek kerülnek forgalomba arról, hogy a vasutagazgatóság újabb 10 százalékos fizetés-csökkentésre készül — Még nincs semmiféle hivatalos rendelkezés, amely az újabb hírek alappal szolgálna

Kolozsvárról jelentik: A vasutasok Románia legsorsúldözöttebb tisztviselői. Minden egyes nap újabb meglepetéseket tartogat számukra. Nem régen az áldozati adó sodorta őket kellemetlen anyagi helyzetbe, azután a magyar vasutasok vizsgáztatására került sor. Most pedig újabb arról beszélnek a vasúti hivatalnokok, hogy Bucurestiben komolyan foglalkoznak egy újabb fizetésredukcióval. Ez alkalommal állítólag tíz százalékkal csökkentenék a járandóságukat.

A hír természetesen nagy pánikot idézett elő, hiszen jelenleg egy tizenöt évi szolgálattal rendelkező kalauz, aki hozzá családos ember is, háromezeröttszáz lejért kénytelen éjjel-nappal utazni. Nem is szólva arról a nagy felelősségről, amely ezzel a kis állással jár. Ha valaki betört egy ablakot, azt a kalauz fizeti meg és így tovább, minden kis rongálásért őket terheli a felelősség. De a többi

hivatalnokoknak és a munkásoknak sem rózsás a helyzetük. Ők is a legkülönbözőbb vexaturáknak vannak kitéve.

Munkatársunk illetékes helyen érdeklődött a riasztó verziók hitelessége felől. Informátorunk kijelentette, hogy még ezideig semmiféle idevágó rendeletet nem kaptak.

E cáfoló nyilatkozat ellenére, a vasutasok már jó előre rettegnak attól a gondolatától, hogy egy újabb, rajtuk végzendő gazdasági érmetszés, milyen súlyos erkölcsi következményekkel járhat.

= Az Erdélyi Borszindikátus gyűlése. Az Erdélyi borszindikátus április 24-én, pénteken délelőtt 11 órakor Gyulafehérváron, a Transylvania Bank üléstermében gyűlést tart, amelyre a szindikátus, illetve az Erdélyi Gazdasági Egylet Szólészeti és Borászati Szakosztálya ezúton is meghívja az erdélyi minőségi bortermelő és az ügy iránt érdeklődő szőlősgazda-közönséget.

Átköltözéseket

helyben és vidékre nyitott és zárt butorszallító kocsikkal felelősség mellett pontosan és olcsón teljesít:

Éliás Lipót Fia szállító

Arad, Str. Eminescu (Deák F.-u.) 16. Telefon 250 sz.

Csakis a köztisztviselők fizetésére fordítja az aradi pénzügyigazgatóság a befolyó adók 40 százalékát

Caba Gyula pénzügyigazgató reméli, hogy még áprilisban kifizetheti a tanítók három és fél milliós járandóságát. A nyugdíjasok illetményeit nem érinti a pénzügyminiszteri rendelet

Általános érdeklődést váltott ki az Aradi Közlöny híradása, amelyben beszámoltunk arról, hogy az aradi pénzügyigazgatóságra megérkezett a pénzügyminisztériumnak egy rendelete, amelyben az iránt történt utasítás, hogy a befolyó adóknak negyven százalékát a köztisztviselői fizetések fedezésére fordítsák. Mint ismeretes, eddig az volt a rendszer, hogy a pénzügyigazgatóság a behajtott adókat a Banca Nationalánál fizette be, amely csak újabb pénzügyminiszteri kiutalásra volt hajlandó folyósítani a már befizetett összegeket. Ennek a rendszernek alapján történt meg aztán az, hogy a köztisztviselők hónapokon át nem juthattak jogos illetményeikhez, mert a pénzügyminisztérium nem küldötte meg a fizetések kiutalását. Viszont az adókat behajtották és így a Banca Nationala, saját utasításához híven, a befizetett összegeket Bucurestibe utalta át.

Ezen a hibás és méltánytalan rendszeren segített a pénzügyminisztérium említett rendelete, amelyről alkalmunk volt részletesen informálódni Caba Gyula aradi pénzügyigazgatónál, aki az alábbiakban világította meg az Aradi Közlöny olvasóközönsége számára a rendelet következtében előállott tényleges helyzetet.

— A rendelet, amelyet valóban ilyen értelemtelen vettünk kézhez, — mondotta a pénzügyigazgató — április 30-ig tartó hatálytalanságig az aradi pénzügyigazgatóságra befolyó adók egy részének felhasználásával. Valószínűnek tartom, hogy a rendelet az egész országban hasonló módon rendezi a köztisztviselői fizetések kiutalásának módját és az ország valamennyi pénzügyigazgatóságát felhatalmazták arra, hogy az április hónapban befolyó adók 40 százalékát a köztisztviselők rendszeres időben folyósítandó fizetésének fedezésére fordíthassák.

— Tévedés volna azonban, — mondotta

Caba pénzügyigazgató — ha a pénzügyminiszternek ezt az intézkedését kombinációkba hoznák a nyugdíjasok járandóságainak kiutalási rendszerével. Ki kell jelentenem, hogy a befolyó adók negyven százalékának általunk történő visszatartása kizárólagosan csakis a köztisztviselői fizetések fedezésére szolgálhat, hiszen a nyugdíjasok illetményeinek fedezését az ő külön pénzügyi szervük, a nyugdíjasok nyugdíjpénztára intézi és adminisztrálja. Szükségesnek tartom ezt még idejekorán hangsúlyozni, hogy az esetleges jövőbeli félreértéseknek éppen az Aradi Közlöny nagy nyilvánossága után vegyem elejét.

— Nem tudjuk még, — fejezte be érdekes nyilatkozatát Caba pénzügyigazgató — hogy ezt az intézkedését a pénzügyminisztérium a májusi hónapra is meghosszabbítja-e? Mindazonáltal közölhetem, hogy a köztisztviselők túlnyomó részének fizetését sikerült egész az április havi illetményeik kifizetéséig rendeznünk. Egy körülbelül három és fél milliós tétel kiutalása maradt még hátra, amely az aradmegyei tanítók hátralékos fizetésének még eddig folyósításra nem került összegét képezi, minden reményünk meg van azonban arra, hogy még e hó folyamán sikerül teljes egészében ezt az állami tartozást is rendeznünk.

Az aradi pénzügyigazgatóságon különben általános izgalmat keltett a minisztériumnak az az intézkedése, amely szigorúan utasítja az ország valamennyi pénzügyigazgatóságának tisztviselői karát, hogy május 15-ig az iskolai képzettségüket, állampolgársági helyzetüket és katonai minősítésüket igazoló szemlély irataikat haladéktalanul szolgáltatassák be a minisztériumba. Tisztviselői körökben a rendeletet azzal az energikus kijelentéssel hozták kombinációba, amelyet Argetoianu pénzügyminiszter a tisztviselői képzettség revíziójára vonatkozólag tett és éppen ezért fokozott érdeklődéssel néznek a minisztérium akciójának fejleményei elé.

— Emelkednek a buzaárak. A világpiacon a gabonaárak megszilárdulása észlelhető, ami kihatással volt a romániai gabonapiacra is. Az árak emelkedése nálunk jelentékeny, mert a buza ára az utóbbi tizenhárom nap alatt 280 lejről 350 lejre emelkedett, míg a tengeri ára elérte a 300 lejt. A rohamos emelkedést azzal magyarázzák, hogy a gazdák a tavaszi munkálatokkal vannak elfoglalva és nem hoznak be gabonát a piacra. A kereskedők viszont nem gondoskodtak raktárúkról és így a keresletnek nem tudnak eleget tenni. Az árak emelkedéséhez a kiviteli illetékek csökkentése is hozzájárul. A gabonaárak ma a következők: búsági buza hetvenkilenc kilogrammos 350 lej, tengeri 300 lej, árpa 330 lej és zab 370 lej, százkilónként.

— Aradi tanukat hallgattak ki a temesvári feketeszesz-ügyben. Temesvárról jelentik: A temesvári feketeszesz-ügyben Jonascu Miklós vizsgálóbíró tegnap folytatta a vizsgálatot. Ezúttal három tanút hallgatott ki. Először Weisz Zoltán aradi magántisztviselőre került a sor és a vizsgálóbíró az üzemekkel összefüggésben álló részletek iránt érdeklődött, majd Hegyvári Mihály aradi sóffőrt hallgatta ki, végül Rómer Géza temesvári utazóra került sor. A vizsgálóbíró a kihallgatásokat ma folytatja.

Mussolini helyesli a német-osztrák vámuniót

„Európai gazdasági közösség el sem képzelhető Oroszország nélkül”

Bécsből jelentik: A „Neue Freie Presse” feltűnést keltő intervjút közöl Mussolinival. Mussolini csakhamar a német-osztrák vámunió kérdésének megbeszélésére tért át és kijelentette, hogy Németország és Ausztria eme bátor és nagyhorderejű lépése az európai politika utolsó tíz évének egyik legkiemelkedőbb eseménye. Bámulattal adóz a német és osztrák politikusok egészséges és céltudatos munkájának és biztosan tudja, hogy az unió létrejötte esetén, a két ország legmelegebb pártfogója Amerika lenne. Itália mindig igyekezett a válnhatárok által okozott károkat kiegyenlíteni, azonban egyetlen ország egymaga ezen a téren nem tehet sokat.

Mussolini a beszélgetés végén hangsúlyozta, hogy nem nagyon bizik az európai nemzetek gazdasági összefogásában, azonban egy európai gazdasági közösség, Törökország és Oroszország nélkül sehogyan sem képzelhető el. A Duce ez utóbbi kijelentése különösen nagy feltűnést keltett. Mussolini végül igen helyesnek találta, hogy Németország és Ausztria beleegyeztek abba, hogy a Népszövetség döntsön afelett, hogy vajon van-e joguk gazdasági téren egyesülniük.

CHILISALÉTRÓM

nagyban és kicsinyben

raktárról kapható

„MEZŐGAZDÁK”

Kereskedelmi Részvénytársaságnál Arad.

Fizetésektelen a nagybecskereki gözmalom. Nagybecskerek legrégebbi gözmalma, az Első Becskereki Gőzmalom, anyagi válságba jutott. Annau József és Henlein József malomtulajdonosok a törvénytől a kényszereljárás elrendelését kérték és a bíróság teljesítette a kérelmet. A cég passzívai egy millió és négyszázezer dinárt, vagyis négy millió és kétszázezer lej tesznek ki, amellyel szemben az aktívák hatszázezer dinár, vagyis egy millió és nyolcszázezer lej.

Tea-vajkeudek figyelmébe!

Egészségét kockáztatja, pénzét kiadja, ha a ma nálunk forgalomban levő vajakat fogyasztja, mely különböző tehenbetegségeket, úgymint: máj, tuberkulózis, lépfene, száj és köröm, az emberi szervekre ártalmas bacillusokat tartalmaz.

Hanem adjon gyermekeinek csak „AROMÁT” tescheni paszteurizált TEA-VAJAT, a bakteriológiai tudomány terméke, dupla és ultra vitaminos, ára 25 lei ¼ kg.-ként. Dupla vitaminos AROMÁT lipói turónk 15 lei ¼ kg. Svájci omentáli 45 lei ¼ kg.

AROMÁT speciális tejtermékek
üzem és üzlet: Asztalos Sándor u. 8. sz.

A szerkesztésért ideiglenesen

SALGÓ HENRIK
felel.

NYILTÉR.

E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

Egyik helybeli napilap — bucuresti-i forrásra utalással — cégünket rágalmazó cikket tett közzé.

Világocgünk presztizsével összegegyeztetetetlennek találjuk, hogy ilyen szemérmes rágalmazás kérdésében hírlapi polémiákba bocsájtjuk.

Egyszerűen leszögezzük, hogy a cikknek minden adata merő koholmány, miért is a cikk szerzője ellen a megtorló lépéseket folyamlatba tettük.

SCHENKER & Co.

Nemzetközi Szállítványozási Rt
aradi fiókja.

Az ujaradi

„Tündérekertet”
május 1-én meg fogom nyitni.

Hideg-meleg ételek, hegyaljai borok, frissen csapolt sörök, A n. é. közönség rendelkezésére a legmérsékletesebb szolid árak mellett.

Szíves pártfogást kér:

Miklós, vendéglős.

Rotter Ignác

84 éves korában csendesen elhunyt.

Folyó hó 23-án d. e. 1/2, 11-kor temetjük az izr. temető halottas házából.

Fia: Rotter Henrik,

menye: Rotter Henrikné
szül. Jónás Jolán,

unokái: Dusl, Panni.

AUTOFÉNYEZÉS DUCOVAL SZAVATOSSÁG MEL- **THOMAY** fényezési és kárpitozási műhelyében
LETT LEGOLCSÓBBAN v. Kossuth-u. 5., készül.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel ki- vánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely ere- deti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Csak válaszbélyeggel ellátott kérdezősködére válaszolunk, Ajánlatok jellegű levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 5 ÓRAIG VESZÜNK FEL

LEVELEZÉS.

CSINOS leány ösmeretségét keresi anyagi- lag támogató fiatalember, kivel sza- bad idejét kellemesen eltöltené. Levele- ket „Orgonavirágzás” jelíggel az Aradi Közlöny kiadójaiba kér. 1841

ALKALMAZÁS.

IDÉNYCIKK terjesztésére agilis utazót keres „Mezőgazdák” részvénytársaság.

SZOBALÉANYT, megbízható, tisztessé- ges, éves bizonyítvánnyal keresek. Str. Georgehe Popa 10., földsz. nt. 1848

EGY perlekt főzőnd éves bizonyítvá- nyokkal uriházhoz ajánkozik. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1844

LAKÁS.

HAROMSZOBAS fürdőszobás, kétszobás előszobás uccai lakások jutányosan ki- adók. Cim az Aradi Közlöny kiadója- ban. 1848

EGYSZOBAS lakások v. Saró-ucca 74. Szoba, konyha (díznótartás) v. Kosár- ucca 59., kiadók. 1846

KIADO a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cim: Calea Banatului (v. Asz- talos Sándor-u.) 3. 800

HAROMSZOBAS lakás május 1-re kiadó fürdőszoba nélkül. Cim Str. Gojdu 15. (Szt. István-u.) 1359

KIADO elegánsan butorozott szoba, für- dőszobával, előszobával a város köz- pontjában. Cim az Aradi Közlöny kiadó- jában. 1171

HAROM és egy négyszobás lakás fürdő- szobával május 1-re kiadó v. Heim Do- mokos-ucca No. 2. 1356

KÉTSZOBAS lakás, tágas üzlethelyiség és raktár, azonnalra kiadó. Str. Mara- sestii 68. 1847

KÜLÖNBEJÁRATU tiszta butorozott szoba kiadó volt Zrinyi-ucca 12. 1357

TÉLJESÉN különbejáratu szép uccai bu- torozott szoba, kiadó. Str. Romanului 9, I. em. 1356

NÉGSZOBAS modern urilakás föld- szinten és egyszobás lakás újonnan festve májusra kiadó, v. Batthyány-ucca 29. szám. 1854

HAROMSZOBAS, fürdőszobás lakást ke- resek a belvárosban. Cim az Aradi Köz- löny kiadójaiban. 1000

LAKÁS és üzlethelyiségek Str. Metianu 2-4. sz. a. folyó évi május, illetőleg augusztus és november 1-re kiadók. 1818

KÉTSZOBA, konyhás I-ső emeleti lakás, a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadójaiban.

EGYSZOBAS, konyhás lakás főtéren kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadó- hivatalában. 200

VÉTEL ÉS ELADÁS.

CASSA, festmények, 3 szoba butor, disz- tárgyak, eladó. v. Erzsébet-körút 46. sz. 1312

ALT DEUTSCH ebédő 12.000 lej, Barok- ebédő 6000 lej, soneslon, tonet-székek, Biedermayer szalonok, brilliáns éksze- rek, keleti és helyben készített ebédő és összekötő perzsák, kelim függöny, storeok, velencei tükör, zongorák, hege- dük, intarziás fotelok, török munkák, ezüst evőeszközök, kerti garnitúrák, ír- asztalok, szalonok, könyvszekrények, rollós iratszékény, vitrinek, dísztár- gyak, stb. stb. kaphatók: **Salgóné** bizományi üzletében Arad, Str. Horia (Széchenyi-u.) 1., Neuman-palota. 1000

SZAZHARMINC drb. háromhónapos man- golica malac eladó Holländer Miksa cser- mői gazdaságában. 1339

UJ SZALONGARNITURA olcsón eladó Löwy asztalosnál, v. Radnai-út 2. 1346

MACULATURA PAPIR 5 kigros csoma- gokban, rendkívül olcsón kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

TISZTA MOSOTT RONGYOT gépek tisztítására kisebb tételben keresünk megvétele. Cim az Aradi Közlöny ki- adóhivatalában. 100

Előleg nélkül egy évi részletre vásárolhat kerékpárt „MOTORICA”-nál, Arad, volt Asztalos Sándor-ucca 12. **Kerékpár-kölcsönzés, rossz villanygök és rossz rádió elemek becsereleése ráfizetéssel utakra.** Vörös világító 18.- Lej.

Valódi „Chaudoir” márkájú vörösrés, erős kúpenya
teljesen felszorelve
Permetezőgép 1000 lei.
Modern, erős, sárgarés,
12 méterre spriccelő gyümölcspermetező
„Fructidor” hosszú bambuszcsövél **3400 lei.**
EDMUND MOLNAR
ARAD, Str. Alexandri 6. (v. Salacs-u.)

Maculatura papir 5 kgros cso- magokban olcsón kaphatók az Aradi Közlöny kiadójaiban.

Ujjonnan berende- zett műhelyemben
ruhafestést, vegytisztítást legjobb kiv- elésű vegzok
Hoszpodár, Arad, Str. Trolescu (volt Teleki-ucca) 13.

HUNGARIA
Nagyszálloda
BUDAPEST,
a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak!
Táviratcim: „HUNGARIOTEL”.

Buziás gyógyfürdő (Román Nauheim)

dáratlan szénsavas radioactiv sós-vasas forrásvizekkel. — Biztos gyógyhatás szervi, elhízásos érelmeszesedéses szív és vérkeringési zavaroknál Vesebal, vérszegénység, izomcsuz, hólyaghurut és kimerüléssel idegesség esetén. Női betegség, a változások zavarok, fertőző betegségek, mérgezések nyomán fellépett idegbalok (Tabes etc.) eseteiben a legjobb eredménnyel Ter- mézetes szénsavas sós-vasas fürdők, ivókurák, szakszerű orvosi kezelés, ki- tűnő konyha, elsőrendű szállodák, diétás penziók mérsékelt árakkal. Uj modern uszoda napfényes stranddal. FÜRDŐIDÉNY MÁJUS 15-TŐL OKTÓBER 1-IG. — Prospektust, felvilágosítást szívesen küld **Muschong Buziási Gyógyfürdő R. T.** Fürdőigazgatóság BUZIÁS, BÁNÁT. 190

Veszek, cserélek, kölcsonzók és eladok egyévi részletre kerékpárt és motorkerékpárt. — Rossz villany- gök és elemek becsereleése AURA elemekre. **MOTORICA-nál,** volt Asztalos Sándor- ucca 12. szám. Kerékpárra piros világító 18.- Lejert.

Szőlőkaró

7 sukkos Ia minőségű, uradalmi ter- melésű, jutányos árban kapható: **Fülöp Adolf** fakeskedésében Páncota, Jud. Arad.

Automobilokat

legszebben, legtar- tósabban fényez **Ducoval** **Anton Szontágh.** Autó-kárpitoes munkát is vállal. Str. Ghiba Birta 42. (v. Kórház-ucca). (Ghiba Birta 28. helyett)

INGATLAN.

VOLT ZRINYI-ucca 12. sz. ház eladó, Ertekezhetni ugyanott. 822

UJ SAROKHAZ, jömeneteit fűszerüzlet- tel Mosóczi-telepen, olcsón eladó, v. Demeter-u. 123. 1819

AZ ELSO GUTTENBRUNNI TAKAREK- PENZTAR eladja a főtéren lévő egyeme- letes, szilárd anyagból álló házat, mely alkalmas kereskedőnek, vagy hasonló célokra. Arajánlatok zárt borítékban má- jus 3-án délelőtt 10 órakor nyújtandók be a takarekpenztárnál. Határozati jogot fenntartja a takarekpenztár magának. 1831

Nagyon olcsó házak: V. Kálmán u. táján 9 lakásos, 72.000 ho- zammal, 460.000. — V. Széchenyi-u. tá- ján 4 szobás, fürdőszobás 300.000. — Ligeti mozi táján 2 lakásos, üzlethelyi- séggel, 330 []-l telekkel 280.000. Meg- bizott: H A T S C H E K, Str. Marasesti (Kossuth-u.) 58-60., földsz. 4. 1352

Költözködést helyben, vidékre és külföldre szak- szerűen és legelőnyösebben eszközöl. **Klein Sándor, szállító** v. Vörösmarthy-ucca 3. Színház hátsó bejáratával szemben,

ÜZLETEK.

KIADÓ jömeneteit fűszerüzlet v. Kossuth- ucca 12. 1358

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sar- kánál ahol hosszú évtizedeken át nagy vevőkörrel rendelkező kelmetestő és tisztítóüzlet volt, azonnalra kiadó Cim az Aradi Közlöny kiadójaiban.

FŐTEREN, a legforgalmasabb helyen nagy üzlethelyiség azonnalra kiadó, Cim az Aradi Közlöny kiadójaiban.

KÜLÖNFÉLÉK.

KÉRELEM! 27 éves cukrászsegéd va- gyok, aki már régebb idő óta nagyfoku tüdőbetegségben szenvedek, miből hió- lyólag állást sem kaphatok. Orvosi uta- sításra sürgős levegőváltozás szükséges és mivel a világon senkim nincs és meg- felelő kezelés hiányában kenytelen va- gyok a könyörülő jószívű emberekhez szives segítségükért folyamodni, mellyel lehetővé teszik felgyógyulásomat. Szives adományokért, amelyet az Aradi Közlöny továbbít, fogadják hálás köszönetem. 200

Nr 8750-1931.

PUBLICAȚIUNE.

Se aduce la cunoștință gene- rală, că Primăria municipiului Arad, in ziua de 28 Maiu 1931. ora 11 a. m. va ține in biroul Servi- ciului economic Ușă Nr. 104 licita- țione publică cu oferte inchise și sigilate in conformitate cu Art. 88-110 din legea contabilității publice, pentru furnizarea canti- tății de 350 vagoane lemne de foc despicate de esență carpen, cer și fag de cl. I.

Concurenții pentru a fi admiși la licitațiune trebuie să depune deodată cu oferta in fața comi- siunii de licitație și garanția pro- vizorie de 5% in numărar sau hărtii garantate de Stat.

Caetul de sarcini precum și con- dițiunile speciale de licitație se pot vedea la Primăria municipi- ului camera No. 104 in fiecare zi de lucru in orele de serviciu. Arad, la 17 Aprilie 1931.

Primăria Municipiului Arad.

Hirdessen a 46 eve fennálló „Aradi Közlöny”-ben

Vizumát pontosan és előnyösen Arad leg- régibb vizumirodája **Sándor Ferenc-cég** intézi.